

09/2018

eCanis.cz

Téměř neznámý ardenský bouvier

K čemu slouží bonitace?

Pes nebo fena?

Jak ošetřit vnější rány?

Heaven Ranch – azyl pro opuštěná zvířata

Německý pinč

hlídač i společník

Milí čtenáři,

prázdniny jsou za námi a je zde opět září. Tedy nejen první podzimní měsíc, ale i měsíc, který otevírá nový školní rok a je i příslibem řady nejrůznějších kynologických akcí. Máme se tedy opravdu na co těšit.

A co jsme pro vás přichystali my v redakci? Jako plemeno měsíce nám Silvie Pilařová představí německého pinče, který ač není a zřejmě nikdy ani nebude módním, jistě stojí za pozornost. Výborně hlídá a hodí se pro celou řadu různých sportů. Opravdová rarita však na vás čeká v rubrice méně známého plemene, a tou je ardenský bouvier. My jsme si o něm povídali s Miroslavem Novotným, majitelem prvního jedince dovezeného do Čech. Těšit se také můžete na poutavý a srdcervoucí rozhovor s majitelkou azylu pro opuštěná zvířata, která nám povypráví o osudech některých zachráněných psů. Představíme vám také naši novou milou spolupracovnici MVDr. Dagmar Minaříkovou. A čekají na vás i oblíbené seriály, jako jsou canisterapie, přesné stopování, tanec se psem a další. A v chovatelské anketě se podíváme na chloupek tématu, který řeší snad každý kynolog. Je lepší pes, či fena? To je otázka, co říkáte?

Milí čtenáři, věříme, že se vám i naše letošní deváté číslo bude líbit a nezapomeňte, že se vždy těšíme na vaše náměty, příspěvky či připomínky v naší redakci.

Za redakční tým

Iveta Panýrková
panyrkova@ecanis.cz

PES NA TITULNÍ STRÁNCE

Ch. Bahati Sanela

nar. 25. 10. 2012

o. Emerson Sam Harmony Star
m. Baira od Čtyř bříz

chov. a maj. Silvie Pilařová
Foto: Renata Hofmann

Obsah čísla 8/2018

2 Úvodník

Plemena

4 Německý pinč je ostražitý hlídač i vynikající společník! / Silvie Pilařová

8 Ardenský bouvier má velmi široký záběr! / Iveta Panýrková

11 Kdo je kdo?

Chov

13 Chovatelé, co říkáte? „Pes či fena?“

15 Organizace a selekce v chovu psů – K čemu slouží bonitace? /Ing. Luděk Novák

První pomoc

20 Vnější poranění – rány a poskytnutí první pomoci /Kateřina Šponarová

Pachové práce

22 Stopujeme přesně – 11. díl /Kateřina Houšková

Dogdancing

26 Dogdancing - Čas přijmout odpovědnost – 3. díl / Markéta Kuncková

Veterina

28 Jde nám spíš o pacienta než o peníze! / Michaela Weidnerová

Caniserapie

30 Kde je problém/ Zdenka Prošková

BARF

35 Jak poskládat krmnou dávku? / Kristýna Koubová

Útulky

31 Poháry ve vitrině mi přišly jako málo ambiciózní cíl! / Iveta Panýrková

Tiráž

Německý pinč je ostražitý hlídač i vynikající společník!

Německý pinč nebo spíš jeho barevná varianta černý s pálením vypadá na první pohled tak trochu jako malý dobrman a svým temperamentem si s ním v ničem nezádá. Výborně hlídá, je skvělým parťákem pro různé kynologické disciplíny a zároveň miluje svého pána. U nás však zatím není plemeno až tak příliš rozšířené jako třeba v zemi původu, a proto určitě stojí za to věnovat mu pozornost. A kdo ví, třeba se zamilujete...

Původním úkolem německých pinčů bylo doprovázení formanů a jejich vozů na cestách, hubení škůdců ve dvorech a stájích, případně ohlašování příchodu cizích lidí. Jeho dnešní úlohou je být především aktivním společníkem rodiny a hlídačem střední velikosti.

A v zemích českých?

V ČR vzniká první chovatelský klub pro pinče v roce 1979 s názvem Klub chovatelů hladkosrstých pinčů. V době vzniku klubu bylo zaregistrováno pouze dvacet čtyři jedinců plemene. Vlastním chovem se však zabývalo jen několik chovatelů. Získáním nových chovných jedinců se podařilo rozšířit chovatelskou základnu a již k 1. lednu 1992 bylo registrováno osmdesát sedm chovatelů. Cílem tohoto klubu bylo zachovat kvalitu plemene a ne se zaměřit na kvantitu. V současné době dbají na prosperitu plemene chovatelské kluby dva, a to Klub pinčů České republiky a Českomoravský klub chovatelů hladkosrstých pinčů se sídlem v Praze.

Elegance ve dvou barvách

Jedná se o středně velkého hladkosrstého psa, který se chová ve dvou barevných rázech. Červený a černý s pálením. U červeného, tedy hnědého zbarvení (red), se můžeme setkat s poměrně širokou škálou odstínů od jelení červené, červenohnědé až tmavě červenohnědé. Barva černá s pálením (black and tan) má mít co nejtmavší přesně ohraničené pálení. Odznaky se nacházejí nad očima, na krku a na hrudi pak dva od sebe oddělené trojúhelníky, dále na zápatí hrudních končetin, na tlapkách, na vnitřní straně pánevních končetin a pod ocasem.

Pohled do historie...

Zemí původu plemene německý pinč je Německo. První popis plemene byl vypracován v roce 1880 spolkem „Verein zur Veredlung von Hunderassen für Deutschland“. Obliba krátkosrstého pinče byla velmi malá, většinu pozornosti měl především hrubosrstý pinč, dnešní knírač. Až do roku 1916 bylo zapsáno do chovné knihy pouze 233 jedinců, z nichž se mnozí vyskytli ve vrzích kníračů, tedy nikoli hladkosrstých psů. Ve chvíli, kdy se zdálo, že se pinčovi podařil průlom a na výstavě ve Stuttgartu se objevilo šestnáct jedinců, zaúřadovala druhá světová válka a po dlouhých několika let nebyl zapsán do plemenné knihy ani jediný odchovaný vrh hladkosrstého pinče. Doslova „za pět minut dvanáct“ došlo k záchraně plemene zásluhou chovatele Wenera Junga, který svým cíleným chovem vytvořil stabilní základnu pro zachování plemene. Počet chovatelů se poté postupně zvyšoval. V dnešní době má německý pinč poměrně širokou základnu chovatelů po celém světě. Není a nikdy nebude prvoplánově módním plemenem psa, ale vždy dokáže zaujmout svou jedinečností.

Německý pinč
není a nikdy
nebude prvoplánově
módním plemenem psa,
ale vždy dokáže
zaujmout svou
jedinečností!

Pinč nejprve koná a až potom přemýšlí...

Jedná se o srdnatého a sebevědomého psa s nezdolným temperamentem a citlivou duší. Je u něho třeba počítat s vysokou mírou samostatnosti, avšak vhodným zaměstnáním psa, vedením a výchovou lze předcházet možným nebezpečným situacím. Pozitivní motivace a za všech okolností jasná pravidla jsou pro dobrou spolupráci naprosto nezbytná. Je to zvíře, které půjde do všeho s vámi, a to někdy s rychlostí svého nezdolného temperamentu. Je potřeba počítat s tím, že pinč nejprve koná a až později přemýšlí. Tento způsob chování klade na majitele opravdu nemalé nároky. Psovi je třeba věnovat opravdu hodně pozornosti. Je to pes, který je neustále v pohybu, všechno ho zajímá a všechno chce prozkoumat. Jedná se o jedince milující ve vztahu ke své rodině, k cizím lidem jsou však zdrženliví až odtažití. Svůj velký temperament projevují při společných aktivitách, avšak doma můžete počítat s parťákem, který se k vám bude tisknout na gauči a bude polehávat ve vaší společnosti, aby vás slyšel a viděl. Pro svou citlivost se absolutně nehodí, aby byl zavřený sám v kotci někde v koutě zahrady a jediný jeho kontakt s člověkem by byl jednou za den při krmení. V takovém případě bude svou energii vybíjet destruktivním způsobem, jako je ničení kotce, neustálé štěkání nebo jiné obtěžující vzorce, kterými se naučí čelit své frustraci z osamělosti.

Nuda a stereotyp nejsou pro něj!

Německý pinč je učenlivý a chytrý pes. Snadno se učí novým povelům i cvikům za předpokladu, že trénink dokáže jeho majitel pro něj udělat zajímavým. V případě, že se pes naučí vystačit si sám a zabavit se sám, pak jeho výcvik i jakákoli motivace bude složitější. U pinčů je potřeba podporovat spolupráci s člověkem, a to ne jen na úrovni majitel-jedinec, ale i na úrovni chovatelské.

Méně je někdy více...

Německý pinč je jako stvořený pro všechny psí sporty, a to bez nadsázky. Žádný problém nepředstavují agility, coursing, flyball, dogtrekking, dogfrisbee nebo tanec se psem. Klasický výcvik na cvičišti je také možný, nicméně u pinče je dobré postupovat pozitivní motivací. Jediné, co tento pes potřebuje, je dostat příležitost pochopit to, co se od něho žádá a pak to s chutí dělá. Je však třeba vyvarovat se drilu a přílišného opracovávání. Vždy je nutné hledět na individuální schopnost jedince, soustředit se a postupně zvyšovat nároky. Platí pravidlo méně je více a ujistit se, že pes chápe to, co po něm chce, než bezduše opakovat neustále do omrzení stejný cvik až do úplného odmítnutí psem ho splnit.

Jak na srst?

Údržba srsti je naprosto nenáročná. Občasná koupel a umytí vhodným šamponem úplně postačí. Při línání se osvědčilo použít gumovou rukavici nebo hřebílko na hladkosrsté psy a máte psa upraveného.

Chov jde ruku v ruce se zdravím

Obecně se plemeno těší dobrému zdraví. Dožívá se v průměru čtrnácti let. V rámci chovu se sleduje výskyt dysplazie kyčelního kloubu, chovatelé pak mohou nechat dělat různá vyšetření na genetické úrovni – dilute (gen pro ředění barvy srsti), lokus B (gen nedostatečné pigmentace), vWD (dědičná krvácivost). Dále lze provádět i vyšetření očí. Všechna tato vyšetření nejsou v rámci České republiky povinná. V evropských zemích však povinná jsou, a protože jde o udržení nepřibuzných spojení a obecný rozvoj plemene, je dobré držet krok s požadavky pro chov, a to zejména ze země původu plemene.

Pro chovnost německého pinče je třeba absolvovat jednu výstavu, rentgen kyčelních kloubů a projít bonitací. Pes či fena musí mít vždy kompletní chrup a nůžkový skus a musí být starší patnácti měsíců.

Pes jednoho pána

O pinčovi se dá hovořit jako o psovi jednoho pána. Má silnou vazbu na jednoho člena rodiny, a pokud dostane šanci si ji vytvořit, k žádnému dalšímu člověku již nepřilne tak silně jako k tomu prvnímu a bude mít vždy citovou rezervu, i když umí být velmi vděčný. Ale pozor, svá citová „zranění“ si velmi dobře pamatuje.

Ve světě se neztratíme!

V současné době se v rámci našeho státu snaží chovatelé chovat konkurence schopné jedince i v rámci evropského či světového formátu. Udržují spojení s chovateli z ostatních zemí a sledují vývoj plemene. Naši němečtí pinčové jsou stejně kvalitní jako pinčové jinde ve světě. Dokonce si troufám tvrdit, že v rámci zdraví a plnochruposti jsme i dále než jiné okolní státy.

Pro koho se hodí?

Hodí se ke každému odpovědnému člověku, který má kladný vztah ke svému psovi. Možná vás toto prohlášení poněkud překvapí a mnozí nebudou souhlasit, nicméně já si myslím, že pinč chce jediné a to je, abyste ho měli rádi takového, jaký je a vzali za tuto volbu odpovědnost. Je to veselý a povahově nekomplikovaný pes. Pokud mu nabídnete dostatek pohybu nejlépe s možností neustále se učit a cvičit nové situace a poznávat nová místa, budete mít psa, kterého jste vždycky chtěli mít. Jeho velikost a osrstění z něho dělá vynikajícího společníka do bytu i do domku se zahrádkou. Váš dům či byt bude pod dohledem ostrážitého pinče vždy v bezpečí, protože je to vynikající hlídač. Rodinný rozpočet neohrozí, neboť jeho nároky na stravu nejsou vysoké. Je samozřejmé, že je třeba krmit psa kvalitním krmivem, ale při jeho velikosti se nejedná o velké množství a tudíž ani o vysoké finanční částky. Německého pinče může mít rodina s malými dětmi i osamělý člověk. Může být doma jedináčkem, ale stejně dobře ho lze chovat i ve smečce několika psů. Jeho vztah k jiným druhům domácích zvířat bývá bezproblémový.

A kdo by měl na pinče raději zapomenout?

Pokud však víte, že pracujete dvanáct hodin denně šest dnů v týdnu, pak na pinče raději zapomeňte a nejlépe nejen na pinče, ale na psa vůbec. Má-li být váš pes jen doplňkem pěstěné květinové zahrádky, pak temperamentní pinč o samotě s kytíčkami a bez možnosti jiného pohybu také nebude ideální konstelací. Totéž se dá říci o vybavení bytu, pokud bude pes bez možnosti vyběhání ponecháván pravidelně zavřený. Nejste-li dostatečně důslední ke svému psovi ani k sobě, pak samostatný pinč není pro vás. **Důslednost, jasná a neměnná pravidla, to vše při vlídném zacházení, jsou alfa a omegou bezproblémového vztahu s německým pinčem.** Náprava pinče, který převzal vůdčí pozici v rodině a nerespektuje svého pána, není jednoduchá a šance pro psa znovu žít plnohodnotným životem po boku milovaného člověka je malá. Takto lidmi pokažení jedinci mohou vrhat na plemeno negativní stín, ale je potřeba se podívat po příčině – tedy nedůsledné vedení nebo nedostatečný zájem ze strany majitele

Silvie Pilařová

<http://www.sanela.websnadno.cz/>

Foto: archiv Silvie Pilařové

Má-li být váš pes jen doplňkem pěstěné květinové zahrádky, pak temperamentní pinč o samotě s kytíčkami a bez možnosti jiného pohybu také nebude ideální konstelací!

Země původu: Německo

Skupina FCI: II. skupina FCI – pinčové a knírači, molossoidní plemena, švýcarští salašníčtí psi; sekce 1 – pinčové a knírači. Bez zkoušky z výkonu.

Použití: Hlídací a společenský pes

Celkový vzhled: Německý pinč je hladkosrstý, středně velký, s hrdým držením těla, plynulými liniemi, elegantní a kvadratický. Je silný jako knírač. Díky krátké hladké srsti je jeho dobře vyvinuté osvalení dobře viditelné, zvláště při pohybu.

Barva: Vyskytuje se ve dvou barevných rázech. Jednobarevní: jelení červená, červenohnědá až tmavě červenohnědá. Černí s pálením: lesklá černá s červenými nebo hnědými znaky. Znaky mají být tak tmavé, bohaté a jasně vyznačené jak jen možno. Znaky jsou rozloženy následovně: nad očima, na spodní straně hrdla, na nadprstech hrudních končetin, na tlapkách, na vnitřní straně pánevních končetin a pod kořenem ocasu. Dva stejnoměrné, jasně oddělené trojúhelníky na hrudi.

Výška: psi a feny 45 – 50 cm

Váha: psi a feny 14 – 20 kg

Kontakt: Klub pinčů České republiky (<http://www.klubpincu.eu/>), Českomoravský klub chovatelů hladkosrstých pinčů (<https://www.klubchovatelupincu.cz/klub/>)

Standard: č. 184 naleznete na www.ecanis.cz

Ardenský bouvier má velmi široký záběr!

Není mnoho plemen, která mají v České republice pouhé dva zástupce. Přitom se jedná o zvířata schopná skvěle zastat jakoukoliv práci. Ať je postavíte ke stádu, na parkúr agility, či na plac, kde se trénují všechny tři oddíly v rámci sportovní kynologie, nikde se neztratí. Řeč je o málo známém ardenském bouvierovi. Povídat si o něm budeme s Miroslavem Novotným, majitelem prvního k nám dovezeného jedince.

Ardenský bouvier je velmi starým plemenem, avšak k nám do České republiky bylo dovezeno teprve nedávno. Proč u vás padla volba právě na něj?

Máte pravdu, je to opravdu velmi staré plemeno, které bylo vyšlechtěno v Belgii a i dnes je krajně vzácné a hrozí mu vymizení. Původně bylo nazýváno ardenským hlídačem stád a šlechtěno s ohledem na toto využití. Podle Arden se také později začalo nazývat ardenským bouvierem. Chovat toto plemeno bylo mojí volbou...

Představte nám tedy, prosím, toho svého krasavce.

Můj „krasavec“ se jmenuje celým jménem Hasenhirsch Ebbo a říkám mu krátce Ebbo. Pochází z německé chovatelské stanice Hasenhirsch a jsou mu dva roky. Je to typický představitel svého plemene – velmi aktivní, odvážný, až překvapivě učenlivý a náročný na dostatek pohybu. Je to výborný hlídač, avšak ke svým lidem je milý až mazlivý.

Jedná se o jediného zástupce plemene v ČR nebo jich u nás žije více?

Do srpna letošního roku byl opravdu jediným v republice. V té době si totiž přivezla fenku, taktéž z chovatelské stanice Hasenhirsch, má kolegyně a kamarádka, která mi pomáhá s výcvikem Ebba.

Které chovatelské kluby jej u nás zastřešují a co vše je třeba absolvovat k uchovnění?

Toto plemeno u nás pochopitelně nemá svůj vlastní klub, a proto nás laskavě zastřešil klub flanderských bouvierů – Bouvier Des Flanders Club Bohemia.

I když flanderský bouvier je jiným plemenem, je mu ardenský bouvier nejbližší a v chovu se řídí klubovými normativy tohoto klubu.

Pro uchovnění je nutné splnění požadavků bonitačního řádu klubu. K bonitaci může být připuštěn pouze zdravý pes, který dosáhl věku dvaceti měsíců a může se prokázat platným průkazem původu. Na rozdíl od flanderských bouvierů není povinen absolvovat tzv. svod. Bonitovaný pes musí mít splněnou účast na klubové výstavě s oceněním nejhůře „velmi dobrý“. Pes nesmí být při prohlídce agresivní, musí být klidný při přeměrování, kontrole zubů apod. Úspěšné absolvování bonitace je základní podmínkou pro zařazení jedince do rejstříku chovných psů.

Jak bude podle vás v nejbližších letech vypadat chov tohoto plemene?

Byl bych rád, kdyby se ardenští bouvieri rozšířili i do ČR, a rád bych k tomu využil spojení právě s dovezenou fenkou, která, ač je ze stejné chovatelské stanice, není s mým psem příbuzná.

Kde vás a Ebba můžeme osobně potkat? Chystáte se třeba někam na výstavu?

Ebbo je k vidění běžně v mém bydlišti – v lázních Jeseník. Dále se pravidelně účastníme výcviku na místním kynologickém cvičišti, několikrát ročně absolvujeme pastevecký tábor v Martinkovicích na Broumovsku a samozřejmě se účastníme i výstav psů. V příštím roce bychom chtěli složit pastevecké zkoušky, připravujeme se na zkoušky IPO1 a chtěli bychom taktéž splnit podmínky k získání českého a polského šampiona, který jsme započali již v tomto roce. Letos se ještě zúčastníme evropské výstavy psů ve Varšavě.

Uvádíte, že se chystáte na pastevecké zkoušky a také na IPO1. A tak se musím zeptat, jak se s ním dá pracovat?

Ardenský bouvier je především pracovním plemenem a pracuje se s ním naprosto skvěle. Je velmi chápavý a učenlivý, ostatně jako všichni „pastevci“. Vyšlechtěný byl hlavně k pasení, ale je možné ho využít i jako hlídacího psa, psa ke sportovnímu výcviku, a protože je velmi rychlý a lehký, daří se mu i v agility, Má tedy velmi široký záběr.

Pojďme ale trochu zpět. Prozradte nám něco o jeho historii.

Jak už jsem se zmínil, ardenský bouvier byl vyšlechtěn v Belgii především k hlídání a ovládání stád. Formování plemene ovlivnilo drsné klima, tvrdá práce a obtížný terén. Takže je to velmi odolné a pracovité plemeno, které se v 19. století využívalo k hlídání krav, ovcí, prasat, ale i koní. Potom byli ardenští bouvieri využíváni ke stopování jelenů a divokých prasat a během dvou světových válek se stali psy pytláků. Postupné vymizení mnoha farem v Ardenách zapříčinilo i výrazné snížení počtu ardenského bouviera. Teprve v roce 1985 objevili milovníci psů několik přežívajících jedinců, a protože byli ohromeni schopnostmi těchto psů, začali s řízeným chovem, přičemž ponechávali pro chov jen ty nejodolnější a nejvytrvalejší jedince. Tento chov byl objeven až v roce 1996. Ardenský bouvier patří tedy mezi velmi vzácná plemena a určitě si zaslouží zachování a rozšiřování chovné základny.

Jak byste plemeno nejlépe popsal a které vlastnosti byste „vyzdvihnul“ jako ty, které stojí určitě za zmínku a dělají ho tím, čím je.

Především vykazuje velkou vytrvalost a energii. Jeho hlavní předností je přizpůsobivost, je velmi učenlivý, odvážný a dokáže zvládnout téměř každou situaci. Je přátelský, ale značně důrazný při ochraně svých lidí, majetku a teritoria. I při minimálním výcviku je to výborný pracovní pes a vynikající hlídač.

Komu byste toto plemeno doporučil? A jakou mají vlastně povahu?

Jak už jsem se zmínil, toto plemeno je náročné na dostatek pohybu, je sportovně založené, rádo pracuje, a proto je vhodné pro majitele, kterému nedělá problém vše toto mu poskytnout. Jedná se o velmi aktivního psa, od kterého nemůžete očekávat polehávání na gauči, kterého nemůže zavřít na mnoho hodin v bytě nebo v kotci. Ardenský bouvier zůstává málokdy v klidu, neustále potřebuje fyzické, ale i psychické vyžití. A jako každý jiný pes má rád společnost člověka.

Přiblížil byste nám jeho vzhled?

Je to středně velký pes kratšího formátu, s ocasem volně neseným nebo bez ocasu – obě varianty jsou přípustné. Je velmi dobře osvalený, má krátkou, hrubou, nebo delší srst, která působí rozčuchaným dojmem. Srst se vyskytuje v mnoha barvách kromě bílé. Má bystré oči, uši trojúhelníkového tvaru kolmo postavené, na mordě vousy a malou bradku. Pro člověka neznalého plemene může působit jako „voříšek“, není to tedy typický výstavní krasavec, ale jakmile ho více pozná, je pro něj tím nejkrásnějším.

Potřebují tito psi nějakou zvláštní péči? Mám na mysli třeba úpravu srsti...

Žádnou výjimečnou péči nepotřebují. Srst se neupravuje, ani to nepotřebuje, pouze se udržuje v čistotě.

Na závěr by mne ještě zajímalo, kde je vhodné takového psa „držet“? Jsou vhodné pro celoroční pobyt venku nebo je potřeba je mít v bytě?

Ardenského bouviera je možné chovat v zateplené boudě celoročně venku. Pokud je chován v bytě, potřebuje chladnější prostředí a velmi častý pohyb. Nejideálnější je poskytnout mu velkou zahradu s vlastní boudou, eventuálně s otevřeným kotcem.

Iveta Panýrková

Foto: archiv Miroslava Novotného

www.ebbo8.webnode.cz

Kdo je kdo?

Tento malý, leč skvělý hlídač se chová ve dvou barevných variacích. A přiznejme si, že v té černé s pálením je to jasná kopie dobrmana ve verzi mini. Máme opravdu z čeho vybírat, neboť německý pinč je nejen skvělým parťákem pro různé psí sporty a krasavcem k pohledání, ale plemena jemu podobná nalezneme napříč všemi skupinami FCI.

Německý pinč

Dobrman

Americký bezsrstý teriér – srstnatá varianta

Země původu: Německo

Klasifikace: II. skupina FCI - Pinčové a knírači, molosové a švýcarští salašniční psi.

Výška: psi 68 – 72 cm, feny 63 – 68 cm.

Hmotnost: psi cca 40 – 45 kg, feny cca 32 – 35 kg.

Zbarvení: Dobrman je chován ve dvou barevných rázech: černá nebo hnědá s rezavými (tříslivými) ostře ohraničenými a čistými znaky. Znaky se nacházejí na tlamě, jako skvrny na lících a nad očima, na hrdle, dvě skvrny na předhrudí, na nadprstí, nártch a tlapkách, na vnitřních stranách stehen, na předloktích a pod ocasem

Standard: číslo 143 naleznete na www.ecanis.cz

Země původu: USA

Klasifikace: FCI neuznaná plemena

Výška: 18 – 41 cm

Hmotnost: 3 – 7 kg

Zbarvení: může být celý bílý, dvoubarevný, tricolor, tmavý nebo skvrnitý, ale vždy musí mít někde bílou barvu, která může být v jakémkoli množství kdekoli na psovi. Bílá barva může být uznána, pokud bílá převažuje. Ostatní přijatelné barvy jsou: černá, žlutohnědá, čokoládová, modrá a modro-béžová, meruňková a citronová.

Standard: číslo 925 naleznete na www.ecanis.cz

Pražský krysařík

Země původu: Česká republika

Klasifikace: FCI neuznaná plemena

Výška: optimální výška je 21 až 23 cm(+/- 1 cm)

Hmotnost: optimální hmotnost je cca 2,60 kg

Zbarvení: Černá se znaky, hnědá se znaky a další zesvětlené varianty sestupnou řadou až k žluté recesivně založené barvě včetně merle zbarvení těchto variant a červená. Pálení u barev se znaky je červené – syté, nejžádanější je tmavočervené, ostře ohraničené. Vyskytuje se nad očima, na tvářích, pod krkem, na záprstí předních tlap, na tlapách, na vnitřní straně zadních běhů a pod kořenem ocasu; na předhrudí tvoří dva stejnoměrné, navzájem oddělené trojúhelníky.

Barevné rázy odlišné od černé s pálením se liší dle genetického založení základní barvou srsti, nosní houby, kožních derivátů, sytostí pigmentu oka a znaků. Obecně platí, že sytější pigmentace v rámci dané barvy je předností.

Standard: číslo 907 naleznete na www.ecanis.cz

Země původu: Německo

Klasifikace: II. - pinčové, knírači, plemena molossoidní a švýcarští salašníčtí psi

Výška: psi a feny: 25 až 30 cm.

Hmotnost: psi a feny: 4 až 6 kg.

Zbarvení: Jednobarevný: jelení červená, červenohnědá až tmavě červenohnědá. Černí s pálením: lesklá černá s červenými nebo hnědými znaky. Znaky mají být tak tmavé, bohaté a jasně vyznačené jak jen možno. Znaky jsou rozloženy následovně: nad očima, na spodní straně hrdla, na nadprstích hrudních končetin, na tlapkách, na vnitřní straně pánevních končetin a pod kořenem ocasu. Dva stejnoměrné, jasně oddělené trojúhelníky na hrudi.

Standard: číslo 185 naleznete na www.ecanis.cz

Foto: Ing. Ivana Krčková, Renata Doležalová, Iveta Panýrková, Iveta Nováková, Michaela Holá, Nikola Kolářová, Zdena Kučerová

Toy foxteriér

Země původu: USA

Klasifikace: III. skupina FCI – nově uznáno na SV v Lipsku

Výška: 21,5 – 29,2 cm), ideální 22,8 – 27,9 cm, přijatelná 21,5 – 29,2 cm

Hmotnost: standard neuvádí

Zbarvení:

Tricolor: Převážně černá hlava s ostře definovaným pálením na mordě a nad očima. Tělo je z více než 50% bílé, s černými skvrnami nebo bez černých skvrn. Bílá a hnědá s pálením: hlava je převážně čokoládově hnědá, s ostře definovaným pálením na mordě a nad očima. Tělo je z více než 50% procent bílé, s čokoládově hnědými skvrnami nebo bez čokoládově hnědých skvrn. Bílá a tříslová (tan): Převážně tříslová (tan) hlava. Tělo je více než z 50% bílé, s tříslovými nebo bez tříslových skvrn

Bílá a černá: Převážně černá hlava. Tělo je více než z 50% bílé s černými nebo bez černých skvrn. Barvy by měly být bohaté a jasné. Zářivé znaky pálení jsou přijatelné, ale nesmí se dotýkat očí a uší. Jasné bílé se dává přednost, ale malé množství tečkování (tickingu) nemá být penalizováno. U trikolorních psů musí být skvrny na těle černé. U bílých a hnědých s pálením musí být skvrny na těle hnědé, povoleno je na okrajích znaků mírné pálení.

Standard: číslo 927 naleznete na www.ecanis.cz

Trpasličí pinč

Chovatelé, co říkáte?

Toto je jedna z prvních otázek, kterou se zájemce o štěňátko jakéhokoliv plemene velmi důkladně zabývá. Každé pohlaví má samozřejmě svá pro a proti. Prozradte nám tedy, jak vypadá aktuální složení vaší čtyřnohé smečky a proč je tomu právě tak?

Otázka: Je lepší pořídít si psa, fenu nebo časem případně smíšenou smečku?

Fenky jsou mému srdci blíže!

V současné době máme v rodině pět fen různých plemen. A i přesto, že bychom nemuseli řešit s chlapečkem problémy v období hárání (všechny fenky jsou vykastrované), bych znovu volila holčičku. Jsou mi prostě k srdci blíže. Pes versus fena – každý má samozřejmě to svoje. Na toto téma již bylo napsáno nespočet článků. Každý jedinec je individuální a při rozhodování bych se spíše zaměřovala na výběr plemene než na pohlaví. Jsou plemena, u kterých je jedno, zda máte fenku nebo psa, ale pak jsou taková, kde například s dominantním samcem můžete těžko narazit. Konkrétně na agility, kterému se aktivně věnuji a také pro děti a začátečníky, bych volila fenku.

Barbora Banýrová

majitelka šeltí, bearded kolie, KKCHŠ a instruktorka agility

www.pandicky.cz

Na pohlaví mi nezáleží!

U prvního psa bylo jasně rozhodnuto, že to bude fena. Všude se píše, jak je fena pro začátečníky jednodušší, více bude viset na páníčkovi, nepere se, nenechá se zlákat hárajícími fenami v okolí, nemlátí s ní tolik hormony. Vybrali jsme si biglici, bylo to s ní náročné i jako s fenou, natož se psem. Jako další přírůstek byla plánovaná opět fenka, tentokrát border kolie. Chuť do práce měla obrovskou, udělala, co mi na očích viděla. Okolí ji nezajímalo, visela jen na mě, i když ji v pubertě a v době hárání trochu ovlivňovaly hormony, při cvičení se to nikdy neprojevovalo. Po nějaké době se stala maminkou a já si opět plánovaně nechala jejího syna, prvního psa do naší rodiny. Jednak mě zajímal rozdíl fena versus pes a za druhé jsem nechtěla do smečky třetí fenu, i když nedovedu říci proč. Očekávala jsem chlapečka stejně úžasného, jako je jeho maminka, ale čekalo mě překvapení. On byl a je úžasný, ale úplně jiným způsobem. Chuť do práce není o nic nižší, jen je o hodně rozváznější, více nad věcmi přemýšlí a potřeboval dospět jak fyzicky, tak i psychicky, než jsem s ním mohla věnovat vrcholovějšímu výcviku a závodění. Daleko více ho zajímá okolí a dokáže být více roztěkaný, ale věřím, že je to vše jen o zvyku. Háravé fenky nikdy neřešil, byl zvyklý, že doma feny hárají a tak to není nic mimořádného. Se psy se nepere bezdůvodně, ale má tendence smečku ochraňovat a řešit případné nevídané návštěvníky. Před dvěma lety smečku rozšířila zatím poslední členka – fenka velškorgi, která je ale duší borderkou. Opět byla cíleně pořizovaná fena, nechtěla jsem k mladému dospívajícímu psovi pořizovat dalšího. Odmalinka je to „mamánek“, okolní svět pro ni moc neexistuje, má hlavně mě a zbytek smečky. Chutí do práce a nadšeností se vyrovná borderkám na plné čáře. Pokud bych měla říct, jestli je lepší fena nebo pes, nedovedu vybrat. Osobně mi vyhovují obě pohlaví, záleží hlavně na konkrétním jedinci, samozřejmě na plemeni a na výchově, okolí, v jakém prostředí bude vyrůstat. Jsem ráda, že mám ve smečce psa i feny a do budoucna určitě nebudu měnit, dalšího psa budu vybírat hlavně dle sympatií, na pohlaví mi nezáleží. Každý by si měl zjistit, co je mu bližší a s jakým pohlavím si sedne lépe.

Andrea Kopecká

majitelka border kolí a velškorgi

Na výcvik jedině psa!

Naše smečka má momentálně šest členů – pět psů a jednu fenu. Hodně se s nimi věnuji sportu, a měla jsem tedy možnost vyzkoušet si práci jak s fenou (která je spíš povahou podobná psovi) tak i se psem. Musím tedy zkonstatovat, že mi na práci více sedí psi, a to hlavně tím, že jdou do všeho po hlavě a nic neřeší. Neříkám, že takové nejsou třeba i nějaké feny, ale podle zkušeností s mojí smečkou to vidím takto a vím, že do feny bych nejspíše už nešla (pokud bych nechtěla chovat). Navíc naše fenka je taková prodejná potvůrka, což pejsci nejsou a to je asi také to,

co mě osobně hodně vadí.

Přidám ale další zkušenost s naší smíšenou smečkou. Pokud je s námi fenka na nějaké akci, tak jsou pejsci mnohem více obranářští před ostatními psy, než když s námi ona není. Svoji holku si přece musí pořádně hlídat! Také jsem si moc nedokázala představit hárání, jelikož naši pejsci jsou velice rozmnožovací typy, tak jsem se opravdu bála, jak to bude ve chvíli, kdy fenka bude hárat... Holčička se na nějakou dobu odstěhovala k babičce a byl klid. Kdyby ovšem byla doma...? Proto jsme ji hned po prvním hárání nechali vykastrovat a už nic řešit nemusíme. U pejsků jsem ale zase narazila na jiný problém, a to když se na závodech objevila háravá fenka, měli s tím hodně velký problém a odmítali pracovat, ale i to mi stojí za to a nějak se to vždycky zvládnout dá.

Denisa Sommerová

majitelka smíšené smečky a instruktorka agility

Do smíšené smečky bych nešla!

Já ani vlastně nevím, proč jsem si pořídila raději fenku. Možná, že jsem při pořizování Agnesky v duchu tak trochu myslela na štěňátka, ale opravdu netuším. Štěňátka jsem odchovala před čtyřmi lety a samozřejmě jsem si jednu fenečku jménem Anita nechala. A za deset dní si jedu pro třetí holku. Víím ale, že do smíšené smečky bych nešla, bylo by mi líto psa!

MUDr. Ilona Kolářová, CHS Black Angel
chovatelka královských pudů

Důležité je společné souznění!

Pes je statnější, větší, tvrdší a vyrovnanější. Může být i větší mazal než fenka, avšak vždy záleží na konkrétním jedinci. Při práci a sportu se projevuje jako vytrvalejší a schopnější. Asi bývá i větším uličníkem a napadají ho různé rošťárny. Může být i více dominantní. Jeho nevýhodou je, že ve svém okolí značkuje, a tím pádem se pomaleji venčí. A to s sebou přináší i riziko, že pokud psa pořádně nevyvenčíte mimo zahradu, spálí tam postupně všechny keře. V bytě ale neznačkuje.

Fenka je menšího vzrůstu, může a nemusí být mazlivější, je však celkově jemnější, klidnější a většinou tolik nezlobí. Je lépe ovladatelná, výchova může být tím pádem snadnější. Obecně se dá říct, že je ve srovnání se psem méně konfliktní. Většinou dvakrát do roka hárá, v tomto období se musí rozhodně více hlídat, aby nedošlo k nechtěnému nakrytí.

Shrnu-li to celé, tak pro začátečníka je asi vhodnější fenka. I když nakonec je to jedno, jestli pes nebo fenka. Důležité je si se svým čtyřnohým parťákem hlavně rozumět. Když zvíře ví, co se po něm chce, velice rádo to pro vás udělá. Jen se mu to musí umět správně říci. Pak už je téměř vyhráno...

Marie Richterová

majitelka beauceronů

Michaela Weidnerová

Foto: archiv chovatelů

K čemu slouží bonitace?

Přípravu na bonitaci není radno podceňovat. Ačkoliv si to mnozí majitelé ani neuvědomují, jde vlastně o nejvýznamnější chovatelskou akci, která nás s naším svěřencem čeká. Tedy samozřejmě v případě, že chceme, aby náš pes zasáhl do chovu. Pojdme se tedy blíže seznámit s tím, jak to celé probíhá. A průvodcem nám nebude nikdo jiný než Ing. Luděk Novák.

O co jde?

Bonitace je nejvýznamnější chovatelskou akcí. Účelem je optimální a výstižné vyhodnocení jedince po stránce exteriérové i povahové převedené do kódu, který je základem pro výběr partnerů. Při hodnocení exteriéru je třeba, aby hodnotící subjekt posoudil proporce naprosto všech jednotlivých částí těla tak, jak jsou popsány ve standardu a u nich uvedl, zda standardu odpovídají, či nikoliv a v tom případě čím se liší. V povaze je pro další využití v chovu třeba znát, zda jde o povahu jedince takovou, jak ji popisuje standard, nebo povahu sice poněkud málo odlišnou, ale ještě v chovu přípustnou (za předpokladu, že právě partner bude mít ryze standardní povahu) anebo jde pro dané plemeno již o povahu nepřipustnou a tudíž je třeba takového jedince z chovu vyřadit.

Bonitace by měla být vyvrcholením a závěrem procesu uchovňování, jehož výsledek je zaznamenáván do PP. To znamená, že jestli je pro uchovnění třeba např. nějakých vyšetření (DKK, PRA atd.) nebo zkoušek z výkonu, nelze připustit jedince k absolvování bonitace, dokud nemá tyto podmínky prokazatelně splněny.

Je na odpovědnosti chovatele, aby k bonitaci přihlásil jedince až tehdy, kdy je přesvědčen o jeho vyzrálosti k tak významnému posouzení. Opakování bonitace je nepřipustné, neboť dva různé kódy by do systému mohly zavést jediné chaos. Výjimkou může být situace, kdy jedinec na bonitaci neuspěje, není mu zapsán bonitační kód do PP, ale je to z důvodů, o kterých se bonitační komise domnívá, že nedostatky se mohou věkem ještě změnit a vylepšit.

Účelem je optimální a výstižné vyhodnocení jedince po stránce exteriérové i povahové převedené do kódu, který je základem pro výběr partnerů!

Bonitace versus výstavy

Je ještě velká část chovatelů, která moc nerozlišuje významový rozdíl mezi bonitací a výstavou. A to je ohromná chyba. Zatímco bonitace je ryze chovatelská akce se snahou o co nejpreciznějšího posouzení jednotlivých partií těla a povahy, je výstava pouhou „show“ mající spíše propagační význam pro plemeno a jen doplňkový význam pro hodnocení kvalit jedince. Při výstavě je hodnotícím subjektem rozhodčí, při konečném rozhodnutí u bonitace je to komise. Rozhodčí nemá ani možnost, aby při výstavě tak podrobně zhodnotil jedince, neboť je limitován velmi krátkým časem posuzování (mnohdy musí během tří až čtyř hodin posoudit i šedesát až osmdesát jedinců). O možnosti měření ani nemluvě. Také o povaze (i když i to by mělo být součástí výstavního posudku) se toho často moc nedovíme. Navíc se na výstavách objevuje trend maximálně zestručnit posudek, popř. ho ani nevypracovávat a jen zadat známku a pořadí.

Na výstavách, i když i zde musí být ctěn plemenný standard, je hodnocení zaměřeno především jen na hlavní přednosti či nedostatky jedince, zadání známky a určení pořadí v konkurenci, která se právě sešla na té které akci. Z uvedeného vyplývá, že vypovídací schopnost výsledku výstavy pro další využití jedince v chovu je velmi problematická, ne-li zavádějící či mizivá.

Bonitační komise

Jak již bylo dříve uvedeno, měli by se všichni oblastní poradci chovu (OPCH) zúčastňovat všech bonitací. A protože OPCH jsou zároveň těmi nejzkušenějšími chovateli, měli by být zároveň automaticky i členy bonitační komise (i). V exteriérové části k tomu přistupuje ještě oficiálně delegovaný rozhodčí pro exteriér psů s aprobační pro dané plemeno. Ten má hlavní a rozhodující slovo při hodnocení exteriéru.

Bonitační komise pro povahu by měla být složena opět z OPCH a protože jde o velmi náročné hodnocení ve velmi krátkém časovém úseku, měl by rozhodovat názor podpořený nadpoloviční většinou (pokud je počet členů sudý, má HPCH hlasy dva). Je naprosto nelogické a tedy špatné (jak to nakonec dokazují zkušenosti mnoha klubů), aby povahu posuzoval (a někde dokonce výlučně) rozhodčí pro výkon, který není a nebyl chovatelem plemene. Ano, zkušený rozhodčí pozná základní projevy povahy napříč plemeny psů, ale přesto jsou nuance, které lépe posoudí zkušený chovatel než rozhodčí. Navíc OPCH vědí, proč a jak hodnotili toho kterého psa a přispěje to ke správnějšímu výběru partnerů. Ideální je, když třeba i jen jako poradce může být u posuzování povahy přítomen rozhodčí pro výkon, který je zároveň chovatelem. O to víc to platí i o rozhodčích pro exteriér.

V těchto souvislostech si neodpustím obecně platnou poznámku. Malověrnost naší české povahy členům klubu sice ještě dovolí uznat, že i rozhodčí z vlastních řad musí něco znát, vědět a mít zkušenosti, což nakonec museli prokázat u oficiálních zkoušek, ale jen probůh mu nedávejme možnost rozhodovat o našich psech, mohl by být zaujatý (i když důkazy většinou naprosto chybí anebo jsou tvořeny jen demagogickými úvahami). To raději s nadšením přivítáme objektivně horší posouzení kvality, ale cizím rozhodčím. Obdobně to platí i pro výběr rozhodčích pro posuzování na výstavách. Důvěra a objektivní pohled na věc nejsou silnou stránkou našich kynologů.

Bonitační karta

Je základním dokladem o využití jedince v chovu. Je na chovatelském klubu, jak si kartu navrhne, ale v zásadě musí obsahovat průkaznost splnění všech kritérií stanovených pro uznání do chovu (nebo důvody vyřazení z chovu) potvrzených bonitační komisí a delegovaným rozhodčím pro exteriér.

Bonitační karta Cavalier King Charles Spaniel Clubu Čech, Moravy a Slezska.

Jak může vypadat?

Karta má v záhlaví veškeré identifikační údaje o jedinci. Dále má uvedené výsledky stanovených vyšetření, popř. zkoušek s eventuálními odkazy na další doklady. Pak zde musí být uvedeny výsledky hodnocení povahy a výsledky hodnocení jednotlivých partií těla, jak uvádí standard, nejlépe i s nejčastěji se vyskytujícími nedostatky označenými číselným indexem u alfabetačního znaku partie. V závěru musí být uveden bonitační kód a podpisy členů komise. Kartu je třeba vypracovávat dvakrát, přičemž originál zůstává v klubu.

Bonitační karta Hovawart klubu ČR

P ostup při bonitaci

Průběh bonitace lze rozdělit do těchto částí:

- posouzení povahy
- měření a vážení
- posouzení exteriéru
- určení bonitačního kódu, zápis do PP psa

P osouzení povahy

Posouzení povahy je jedním z nejsložitějších hodnocení psa a také nejvíce diskutovanou otázkou mezi

kynology. Je třeba se smířit s následující neovlivnitelnou realitou – dobrat se absolutně objektivního hodnocení, navíc v limitovaném časovém omezení je nemožné. ALE... Již při sestavování testu se musíme snažit, abychom výslednou informaci co nejvíce přiblížili onomu objektivnímu posouzení. Test musí respektovat dané plemeno.

A nyní si rozeberme, co vlastně od testu očekáváme a proč ho děláme. Mnozí se domnívají, že je to právě ta absolutní objektivnost charakteristiky povahy jedince. Omyl. Děláme to pro další **praktické využití** – konkrétně tedy pro sestavování vhodných partnerů do další plemnitby. A tomu musíme přizpůsobit test i hodnocení.

Každý poradce přece potřebuje „jen“ otipování jedince, jestli je jeho povaha přesně taková, jak udává standard, anebo vykazuje nějaké nepodstatné odchylky popř. (globálně pojato – jaké). Jedinci vykazující podstatné odchylky, zejména ty, které jsou uvedeny přímo ve standardu jako z chovu vylučující, by se do chovu opravdu dostat neměli.

Test by měl navodit takové situace, aby za stejných podmínek bylo možno posoudit projevy psa, když je sám bez psovoda a když je s psovodem. Ten jedinec, který se projeví standardně i bez přítomnosti psovoda, získá nejlepší hodnocení, ten, co si sice není jistý sám, ale zvládne situaci za přítomnosti psovoda, získá hodnocení poněkud horší, ale v chovu je ještě využitelný, ten který však neuspěje ani bez psovoda, ani s psovodem by měl být z chovu vyloučen.

Naprosto špatně jsou testy, jejichž disciplíny jsou „každý pes, jiná ves“ – něco na vodítku s psovodem, potom absolutně něco jiného se psem na volno atd. atd... Vrcholem hlouposti je třeba, když proti psu postupuje řada lidí, z nichž jeden neustále vystřeluje deštník, druhý má nějakou houkačku, třetí zase velikonoční řehtačku apod. Nejenže to je situace, se kterou se s vysokou pravděpodobností pes již v životě podruhé nesetká, ale tato komická disciplína, připomínající spíše nástup komediantů z opery Prodaná nevěsta, nedá absolutně jednotný pohled na povahové projevy, ba naopak. Některý pes otupěle projde kdykoliv a kdekoliv (navíc když to má ještě nacvičené zkušeným výcvikářem), jiný opatrně

Naprosto špatně jsou testy, jejichž disciplíny jsou „každý pes, jiná ves“ – něco na vodítku s psovodem, potom absolutně něco jiného se psem na volno atd. atd...

napřed vyhodnocuje situaci (a to je dokonce charakteristický znak některých plemen, který rozhodčí bez přímé zkušenosti s plemenem může chybně vyhodnotit) a třetí hledá průchod místem „nejmenšího odporu.“ I když mohou tito tři jedinci mít naprosto standardní povahu, bude se jejich hodnocení v této disciplíně s největší pravděpodobností lišit.

Také hodnocení ve svém výsledku by mělo být podřízeno praktickým potřebám poradce chovu. Přemíra informací je špatně stejně tak jako neprovedená závěrečná syntéza.

Hodně je dodnes používána desetistupňová charakteristika povah, která se celkem osvědčila. Od 0 - absolutní flegmatik přes 5 - standardní povaha po 9 - choleric, melancholik. Z praxe víme, jak je mnohdy nesnadné rozhodnout se mezi dvěma stupni hodnotící škály a o tom, co zlé krve mezi chovateli udělá ten pouhý jeden stupeň ani nemluvě. A v podstatě je to zbytečné. Neboť co potřebuje poradce chovu vědět při sestavování chovného páru, to již bylo uvedeno. Naprosto stačí vědět, jestli je jedinec ryze standardní povahy, pak je z daného pohledu využitelný pro jakéhokoliv partnera anebo je jen

standardem „přípustné“ povahy, pak ho zásadně musí využít jen s partnerem ryze standardní povahy. Nic víc, nic méně není od testu povahy třeba očekávat.

Snad možná se dá ještě „přípustná“ povaha rozdělit na inklinaci k flegmatickosti anebo na druhou stranu s inklinací k cholerickým či melancholickým projevům. Ale i to je již nadbytečné, protože při výběru partnerů se musí jedinec s „přípustnou“ povahou zásadně a vždy využít jen s jedincem ryze standardní povahy (nikdy ne flegmatika na cholerika).

Z uvedeného tedy vyplývá, že si můžeme při hodnocení vystačit pouze max. se čtyřmi stupni:

AA – povaha přesně odpovídající standardu

BA – povaha s nepodstatnými odchylkami od standardu, inklinující k flegmatickosti

BB – povaha s nepodstatnými odchylkami od standardu, inklinující k choleričnosti.

CC – povaha neodpovídající standardu.

S konkrétním zadáním kódu povahy lze, zejména ve sporných případech, počkat ještě na chování jedince při měření a vážení.

Účelem posouzení povahy musí být vždy závěrečná syntéza poznatků z testu vyjádřená jednoznačně kódem. Jedině to má praktické využití pro plemenářskou práci. Ponechání jen bodování jednotlivých disciplín, či převádění výsledků na procenta jako u zkoušek je spíše zavádějící a tedy k ničemu (každý poradce může upřednostňovat výsledky jiné disciplíny apod).

Z výše uvedeného logicky vyplývá, že za účelem objektivního posouzení povahy jedince je bezpodmínečně nutný kolektivní pohled a nikoliv pohled individuální (byť rozhodčího pro výkon psů).

Měření a vážení

Měření a vážení jednak dává exaktní podklad pro stanovení typu jedince a jednak by mělo sloužit klubu pro sledování vývoje měřených charakteristik u daného plemene. Jak již bylo uvedeno, chování psa při těchto úkonech může napovědět také něco o jeho povahových vlastnostech.

Hodnocení exteriéru

Hlavní slovo v tomto úseku má delegovaný rozhodčí. Rozhodně však není na škodu v případech, kdy není odchylka od standardu ještě jednoznačná, aby se před konečným rozhodnutím poradil s HPCH, který by měl být v komisi přítomen. Zde může hrát svou roli nejen projev odchylky samotný, ale i četnost odchylky v populaci. Jestli jde o odchylku zvláštního zřetele, zakomponovanou např. i do chovatelského cíle, je vhodné ji do kódu jedince zanést i při sebemenším projevu a naopak.

Není hlavním záměrem najít co nejvíce odchylek na jedinci, neboť to znepřehledňuje výsledný kód, komplikuje práci poradce a v podstatě ani nedává věrný celkový pohled na jedince. V žádném případě však nesmí být přehlédnuty standardem uváděné vady vylučující z chovu.

Zde je třeba zdůraznit, jak moc je důležitá stálost složení bonitační komise a rozhodčích především. Čím delší bude období, kdy na všech bonitacích bude zajištěno posuzování tzv. jedněma očima, tím větší vypořádací schopnost budou mít i bonitační kódy. Standard totiž určuje jakési mantinely, mezi kterými se rozhodčí se svými posudky pohybují, a tudíž se mohou i lišit. Pokud tedy bude u každé bonitace někdo jiný, bude i váha jednotlivých charakteristik různá.

Rozhodčí postupuje při hodnocení jednotlivých partií těla podle bonitační karty a nesmí žádné hodnocení vynechat

Obvykle se začíná typem. Zde je používána devíti stupňová charakteristika analogicky jako u povahy: 1 - 3 – slabý typ (rozdělený do tří výškových intervalů), 4 - 6 – typ v požadované síle, mohutnosti a ušlechtilosti (rozdělený do tří výškových intervalů) a příliš těžký, lymfatický typ (rozdělený do tří výškových intervalů). Číslo 5 tedy znamená, že jde o jedince v požadované síle, mohutnost a ušlechtilosti ve střední (optimální) kohoutkové výšce.

Následuje posouzení barvy. Obvykle se uvádí možnosti čísla s písmenkovým indexem. Např.: 1a – černá, 2a – černá se znaky, 4a – bílé znaky.

Posouzení jednotlivých partií těla se obvykle řeší písmenkovým kódem s číselným indexem pro odchylky. Index „S“ znamená, že daná partie těla je standardní (uvádí se v řádku vždy na prvním místě) a do závěrečného bonitačního kódu se neuvádí. Tedy čím kratší kód v této oblasti posuzování, tím kvalitnější jedinec.

Určení bonitačního kódu, zápis do PP psa.

Bonitační kód může mít několik částí oddělených od sebe lomítkem.

Např. může jít o tuto strukturu:

Typ / Barva / Odchylky od standardu v exteriéru / Kód povahy

Konkrétní příklad bonitačního kódu jedince s výkladem:

5/2a,4a/D3,M8/AA

Jde o jedince, který je v požadované síle, mohutnosti a ušlechtilosti se střední kohoutkovou výškou (5), je barvy černé se znaky (2a) s bílými znaky tolerovanými standardem (4a), se světlým okem (D3), s úzkým posunem pánevních končetin (M8) a s vynikající standardně vyrovnanou povahou (AA). Všechny ostatní kvality jedince jsou přesně takové, jak udává plemenný standard.

Tím dostáváme nejen schematický pohled na jedince a jeho kvality, ale především jsme zformulovali velmi důležitý podklad pro další plemenářskou práci.

V rámci bonitace je u nově uchovněných jedinců vhodné provést stěry za účelem kontroly jejich původu. Dnes jde o velmi jednoduché a finančně nenáročné rozbory, které nám ověří postupně vždy v dalších a dalších generacích původ jedince. Je opravdu velmi důležité, abychom ve sto procentech případů měli jistotu, že do chovu jde opravdu jedinec shodný se svým PP.

Ing. Luděk Novák

Foto: autor, archiv redakce, Jitka Metličková

Vnější poranění – rány a poskytnutí první pomoci

Asi každý majitel aktivního psa už někdy řešil nějaké vnější poranění. Je lhostejné, zda se jednalo o odřeninku, utržený drápek nebo naopak o vážnější případ, jako může být pokousání, střelná rána nebo třeba napíchnutí na klacek. Je však potřeba umět si poradit v každé situaci...

Rány mohou být opravdu různé a podle toho se dají rozdělit do několika kategorií, od čehož se odvíjí i vhodná první pomoc.

Rány můžeme rozdělit na podkategorie

- podle způsobu vzniku (příčiny): řezná – riziko poranění nervů a cév; sečná – riziko nevratného poškození končetiny – amputace; bodná, střelná, tržná, zhmožděná nebo zapříčiněná pokousáním
- podle čistoty ran: čistá či mechanicky znečištěná, aseptická či infikovaná
- podle průběhu: akutní či chronická

V tomto článku probereme nejčastější zranění u psů a řekneme si, jak na laickou první pomoc.

Pokousání – závažnost takového poranění se odvíjí od hloubky a lokace kousnutí. Pokousání na hlavě – nejčastěji bývají zasaženy pysky, čumák, oči. Tyto rány jsou často bolestivé a špatně se hojí. První pomoc spočívá v opláchnutí, příp. obvázání (oči/uši), převezení k veterinárnímu lékaři, kde se zjistí, jak je rána hluboká.

Pokousání na krku – na krku se nachází velké a důležité cévy, při jejichž poranění dochází k ohrožení na životě. Dále je součástí krku také průdušnice, jejíž poranění vede ke stavu, kdy se může vzduch vydechovaný z plic hromadit v podkoží. Pes se pak „nafukuje“ a při pohazení kůže krepituje. Jedná se o velmi závažný stav.

Pokousání na těle – zde může dojít k poškození vnitřních orgánů (ledviny, játra, slezina...). Vzhledem k tomu, že se v oblasti břicha vyskytuje hodně volné kůže, při pokousání se tvoří tzv. kapsy, kde se velmi často začne tvořit hnis a vlivem přemnožení bakterií, které se na zubech a v ústní dutině psa běžně nacházejí. V tomto případě je potřeba zavést dren, který pomáhá k odtoku hnisu.

Pokousání na končetinách – není tak časté. Rány jsou většinou hodně zhmožděné a bolavé.

Rány po kousnutí bývají často značně infikované a špatně se hojící. Nepodceňujte je, byť na první pohled vypadají jako nepříliš velká poranění. I malá dírka v kůži může znamenat hluboké poranění uvnitř. Vždy to nechte zkontrolovat veterinárním lékařem. První pomoc můžete poskytnout krycím obvazem pro převoz a kontrolou zdravotního stavu během něj.

Řezná poranění – bývají zapříčiněná střepy, vyčuhujícími dráty apod. a většinou masivně krvácejí. Může dojít k přetnutí velkých cév a nervů. U zrezivělých špinavých drátů hrozí i infekce nebo tetanus. První pomoc spočívá v obvázání rány, v případě potřeby přiložíme tlakový obvaz, při masivním krvácení je nutné zamezení pohybu a převoz na veterinární kliniku.

Bodná poranění – často bývají způsobena napíchnutím na klacek. Větve a klacky se do krku snadno zabodnou, psi mohou na klacek naběhnout a propíchnout si hrudník nebo dutinu břišní. Tyto rány bývají hodně hluboké a hrozí vážné poškození vnitřních orgánů. První pomoc – klacek z rány nevytahujeme (je-li možné zvíře takto transportovat), případně ho zkrátíme a zafixujeme obvazem a eventuálně přiložíme tlakový obvaz. Psa převezeme na veterinární kliniku, sledujeme jeho zdravotní stav. Zapíchnuté klacky v mordě nepodceňujte a sami je neodstraňujte. Rány tohoto typu mají tendence velmi krváčet a tvořit abscesy. Nenechávejte své psy volně pobíhat s klacky v tlamě, předejdete tím ošklivým zraněním.

P ed odvozem zran něho psa na veterinární kliniku její personál vždy informujeme! Léka bude mít as se p ipravit na vámi popsaný stav, nap . p ipravit léky, infuze apod. V p ípad velké vytíženosti vás odkáže na jiné nejbližší pracovišt .

Text: Bc. Kateřina Šponarová a MVDr. Martina Frühauf Kolářová
www.prvnipomocpsa.cz

Foto: fotoarchiv FLUKE Ateliér

Jak ošetřit vnější poranění a mnoho dalšího se můžete naučit na semináři „První pomoc psa“.

Termíny:

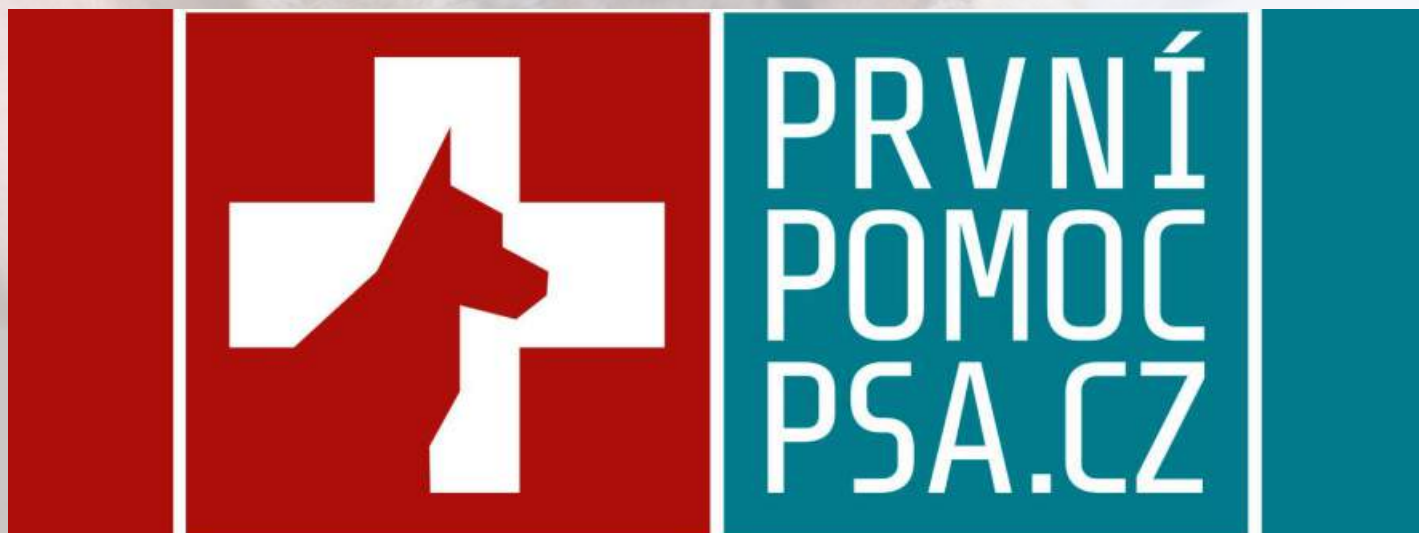
Praha 22. 9., 20. 10. 2018 a 20. 10. 2018

Velké Přílepy 13. 10. 2018

Žatec 3. 11. 2018

Přihlašování přes webové stránky

www.prvnipomocpsa.cz nebo katka@prvnipomocpsa.cz.

Stopujeme přesně

11.díl

Hurá, jdeme na předměty! A pomalu se začneme připravovat na zkoušku. Že se smějete? Ano, opravdu jenom pomalu, ale dá se říct, že už nám k tomu zas tak moc nechybí.

Tak pojďme na ty předměty!

Máte super připravené předměty mimo stopu? Tak to je paráda! Pokud vám pes spolehlivě a aktivně označuje předměty, máte půl práce hotové. Jak jsme si v předchozím díle o předmětech vysvětlili, správné označení předmětů je takové, které je rychlé a přesné, to znamená, že pes má předmět mezi předními packami a pevně zaujímá polohu, kterou jsme si určili (sedni, lehni nebo stůj). Za takové chování si samozřejmě vždy vyslouží super odměnu. A dnes konečně položíme předmět do stopy. Možná to nebude napoprvé taková sláva, jak byste čekali, a pes nebude chápat, o co jde. Ale nebojte, velmi brzy chování „sledování stopy“ a „označení předmětu“ spojíme a bude to fungovat. Jen je třeba stále myslet na základní pravidla – snížit kritéria, upravit rychlost postupu, správně motivovat a především být velmi trpělivý!

V první řadě je třeba si zopakovat, že je opravdu nutné mít už odbouranou alespoň pětinu pamlsků, abychom předmět do stopy mohli položit. Minimálně pět šlápot před předmětem a pět šlápot za ním nesmějí žádné pamlsky být, protože podle vzoru „bližší košile, než kabát“ by se váš pes na předmět vůbec nezaměřil a soustředil se pouze na položené pamlsky. Předmět získává pro psa atraktivitu pouze v případě, že je položen v nepropamlskovaném úseku.

Náš první předmět ve stopě

Naše první stopa s předmětem by měla být snadná, tedy snížíme některá kritéria a položíme takovou stopu, která bude pro našeho psa příjemná a její vypracování mu nebude dělat žádné větší starosti. O to více bude mít prostor na soustředění se na předmět. Tedy abych byla přesná – v první stopě budeme vůbec doufat, že si ho všimne. A kritéria musíme snížit i pro předmět, tedy použijeme takový, který pes označuje nejraději, z dobře pachovatelného materiálu a v odpovídající velikosti nebo o trochu větší. A samozřejmě dobře napachovaný!

Našlapeme si tedy několik kratších stop, kde předmět bude stopu vždy ukončovat. Na první pokus doporučuji zkusit tři padesátikrokové stopy. Před předmětem nikdy nedáme pamlsky, ale necháme alespoň pět prázdných šlápot. Propamlskování zbytku stopy uděláme střídavé – na některé stopy dáme pamlsků více, na některé méně, přičemž vycházíme z rytmu našich posledních stop. Každá stopa by měla být každopádně jiná – stále si dáváme pozor na stereotyp. V budoucnu bude předmět položen přímo ve šlápotě, ale pro účely tréninku snížíme i toto kritérium a pro předmět si vyšlápneme místo pěkně uprostřed – na úrovni další šlápoty ale mezi levou a pravou. U předmětu zesílíme pach tím, že si tam chvíli postojíme. Tím nemyslím tak silný pach jako na nášlapu, ale oproti prázdným šlápotám by tu mělo být více pachu, abychom psa upozornili na to, že se něco děje a aby zpozorněl.

Metodik, jak psa přimět předmět označit, je řada. A nedá se předem říct, která bude právě pro vás a vašeho psa tou nejlepší. Pojďme si tedy říct, jak se u předmětu můžeme zachovat a jaké to může mít následky.

«Správné označení předmětů je takové, které je rychlé a přesné, to znamená, že pes má předmět mezi předními packami a pevně zaujímá polohu, kterou jsme si určili (sedni, lehni nebo stůj).»

1. spoléháme na inteligenci

Dá se použít u inteligentnějších zvířat, která jsou zvyklá při tréninku nabízet chování a být aktivní. Zejména pokud jsme připravili předměty za pomoci klikru (ideálně shapingem), máme šanci tímto způsobem upevnit i předmět na stopě. I když psovi budeme zřejmě stejně muset trochu pomoci... Pes dojde k předmětu, a pokud je opravdu prudce inteligentní, tak sám od sebe zaujme polohu. Což ovšem není úplně pravděpodobné. Více pravděpodobné je, že se u předmětu zastaví a bude přemýšlet, zda mu má věnovat pozornost, nebo pokračovat ve stopování. V tuto chvíli je řada na vás! Měli byste být těsně za psem, a v první řadě ho nesmíte pustit dopředu a nechat ho předmět přejít. Tím byste propásli váš první pokus a zároveň utvrdili psa v přesvědčení, že předmět na stopě se má ignorovat. Tím, že psa nepustíte dopředu, dostane signál, že předmětu pozornost věnovat opravdu má. Je-li váš pes opravdu dobře naklikaný, s největší pravděpodobností skutečně předmět označí – i když možná ne úplně požadovaným způsobem. Ale ten dopilujeme velmi rychle.

2. spoléháme na dobrý trénink

Stále platí, že psa nepouštíme za předmět. Pokud ale čekáme na jeho samostatné označení marně (a neměli bychom čekat víc než cca 10 – 15 sekund, kdy by pes měl projevit nějakou-jakoukoliv aktivitu), pomůžeme si povel. Předpokládejme, že jsme naučili označení předmětu na povel „hledej“ a ten nyní vytáhneme jako trumf z rukávu. Jsme na stopě, a tomu přizpůsobíme samozřejmě také intonaci a intenzitu povelu – neřveme na psa, ale klidným hlasem dáme povel. Dobře trénovaný pes v tom případě předmět označí. Trochu pomalejšímu psovi nebo psovi, který nemá motivaci pro předměty až tak velkou, můžeme pomoci ukázáním na předmět, případně položením ruky na předmět. Pro krajní případ můžeme mít v kapse připravený jeden pamlsk, který v tomto případě vytáhneme a položíme na předmět a přikryjeme rukou – a čekáme s odkrytím pamlsku až na chvíli, kdy pes zaujme polohu. Vzpomínáte na díl o předmětech? Ano, přesně tak, jako když jsme začínali. Vrátili jsme se o pár kroků zpět a snížili kritéria. A to vůbec nevadí, pokud to povede k úspěšnému konci. Příště už se určitě obejdeme bez pamlsku a na další stopě i bez položené ruky.

3. pro pomalejší a méně trénované psy

Pokud máme psa, který se do výcviku obecně extra nehrne, pracuje ve volnějším tempu a jeho aktivita není právě příkladná, nebo je méně motivovaný, zvolíme větší pomoc. Takový pes by pravděpodobně ležícímu předmětu ve stopě nevěnoval vůbec žádnou pozornost, a proto ho upozornit musíme my. Tedy abych byla přesná, měl by ho upozornit předmět sám. Což zajistíme úplně snadno a to tak, že jako předmět použijeme jakýkoliv textilní kousek, který se dá vycpat pamlsky. Nejjednodušší variantou bude nějaká menší ponožka (samozřejmě opatřená vaším pachem) složená na velikost předmětu, sofistikovanější variantou je zakoupit takový předmět ve specializované prodejně. Případně pokud máte doma šikovnou švadlenku, tak vám takový předmět může ušít. Vtip je ovšem v tom, že pamlsky tam musí být umístěné tak, aby pes sám nemohl vyndat, jinak vaše snaha ztratí smysl a pes si vezme pamlsky sám, aniž by zaujal jakoukoliv polohu. Pamlsky zvolíme samozřejmě dostatečně atraktivní a aromatické – ideálně nějaké maso nebo uzeninu. Až se pes zastaví u předmětu, začne mu věnovat pozornost, musíte ihned zareagovat a psa mechanicky (nenásilně) položit. Nedávejte, prosím, povel

„lehni“, ten na stopu nepatří! Naším cílem je, aby si

pes lehal proto, že našel předmět – ne proto,

že dostal povel. Odbourávání pamlsků u

předmětu se většinou řeší tak, že

budete postupně snižovat jejich

atraktivitu až do fáze, kdy v

předmětu už žádné pamlsky

nebudou, nebo použitím malé

uzavíratelné krabičky, která bude

umístěná pod předmětem a ze které po

zaujetí polohy jídlo vysypeme na předmět.

Nedávejte,
prosím, povel „lehni“,
ten na stopu nepatří!
Naším cílem je, aby si pes
lehal proto, že našel
předmět – ne proto, že
dostal povel!

Pořádná odměna je nezbytná!

Ať už jste zvolili kteroukoliv z metodik, resp. váš pes si zřejmě zvolil... máme v tuto chvíli ležícího psa. Je nám úplně jedno, zda zaujal polohu rychle a přesně, kritéria pro označení předmětu snížíme na minimum a budeme se radovat z jakéhokoliv označení (ovšem pouze v té poloze, kterou jsme trénovali, ne když si místo lehu například sedne). A když říkám, že se budeme radovat, tak to myslím doslova. Z naší intonace musí být zcela zřejmé, že máme opravdu hroznou radost z výkonu našeho psa a že ho čeká neskutečná odměna. A tu také musí dostat!!! A to okamžitě a správně. Stejně jako v tréninku budeme odměňovat atraktivními pamlsky, které budeme pokládat přímo na předmět, nikoliv z ruky! Abychom stále vytvářeli spojení předmět=odměna.

Opakování matka moudrosti

Tím jsme ukončili náš první pokus. Po řádném odměnění a vychválení psa (který stále zaujímá polohu!) ho uvolníme z polohy a jdeme na další, vedle položenou stopu. Při druhém pokusu budeme postupovat úplně stejně, jak se nám osvědčilo při pokusu prvním. I když můžeme předpokládat, že to bude o trochu lepší, stále musíme být připraveni na značnou pomoc z naší strany. Tento den bych skončila třetím pokusem, tedy třetí stopou. Pokud máte psa z prvního případu, je velmi pravděpodobné, že při třetím pokusu už nabídne chování zcela sám.

Je třeba si uvědomit, že pes, který je naučený dobře stopovat, by měl v práci pokračovat a předmět ignorovat. Protože tak jsme ho to naučili. Proto budme trpěliví a nezlobme se na psa, když ze začátku nebude ochotný se u předmětu zdržovat, protože tím nám v podstatě dává jasně najevo, že jsme ho naučili aktivně sledovat stopu a nekoukat ani napravo, ani nalevo. Vlastě je to dobře...

Toto je finální „produkt“, tedy fáze, ke které budeme velmi postupně směřovat. Pes zaujal pozici u předmětu, a aniž by se otáčel na psovoda nebo koukal „kde co lítá,“ tak soustředil pozornost na předmět a oteklává přímým pohledem psovoda.

Více předmětů ve stopě

Pokud se nám po prvních pár pokusech podařilo naučit psa označit předmět a zůstat v poloze, můžeme přikročit k položení více předmětů do jedné stopy. Dbáme na to, aby označení bylo spolehlivé, aby ho pes vykonával pokud možno sám bez naší pomoci, a hlavně, aby se nám od předmětu nezvedal, ale setrval v poloze a čekal na odměnu. Po odměnění psa ho následně vyšleme opět do stopy s povel „stopa.“ Na začátku možná nebude chápat, že má opět pokračovat. Proto mu můžeme ukázat do stopy. A pokud jste šikovní, potom do první šlápoty za předmětem položíte pamlssek. Ne předem, to by se nám pes na předmět asi vyprndul a sbíral pamlsky, ale až bude pes ležet. Je třeba to dělat opatrně, aby to pes neviděl a také ho jistit, aby nevyrazil do stopy sám, ale čekal až na náš povel. Až pes vyrazí (na povel) do stopy, pokračujeme v naučeném tempu k dalšímu předmětu.

Až se ujistíme, že pes přesně chápe, co má u předmětu dělat, teprve potom můžeme začít pracovat na přesnějším a rychlejším označování předmětů. A to budeme opět dělat nejprve mimo stopu a teprve při dalším tréninku to budeme vyžadovat ve stopě. Učení předmětů mimo stopu má právě tu výhodu, že kdykoliv, když se nám něco rozsype, můžeme to mimo stopu napravit – aniž bychom si kazili chování na stopě nebo psa demotivovali. Až se dostanete do fáze, kdy pes bude vědět, jak přesně a rychle má předmět označit, potom si můžete pohrát s velikostí a hodnotou odměny. To znamená pamlsky nejvyšší hodnoty dávat za opravdu skvěle označený předmět (vždy zvyšujeme ale stále jen jedno kritérium!!!) a pamlsky nižší hodnoty za předmět označený ne úplně přesně nebo ne úplně rychle, podle toho, o které kritérium aktuálně půjde.

Neverending story s názvem „motivace“...

Proč říkám nikdy nekončící příběh? Současný stav je tedy takový, že pamlsky nižší hodnoty máme ve stopě a pamlsky extra vysoké hodnoty dáváme u předmětu. A dříve nebo později se dostaneme do situace, kdy pes začne preferovat předměty před sledováním stopy. A pokud to přeženete, brzy se vaše stopování může změnit ve sprint od předmětu ku předmětu. Abychom tomu předešli, musíme dbát na to, abychom to s hodnotou pamlsků u předmětů nepřehnali a zároveň, abychom dorovnávali hodnotu pamlsků ve stopě. Tím nemyslím, že byste na stopě měli zkrmit kilo slaniny. Ale když čas od času do stopy dáme jeden atraktivnější pamlssek (jackpot) mezi obyčejné a čas od času dáme pamlsky trochu nižší hodnoty u předmětu, mohli bychom to s trochou šikovností

zvládnout. Zkrátka smířme se s tím, že od teď už stále budeme řešit preference a budeme u toho muset hodně přemýšlet. A že se také občas spleteme a budeme to opravovat. Stále platí, že čím větší počet opakování, tím větší pravděpodobnost úspěchu! A opět jsme u těch stopařských deníčků... Jen statistika nám napoví, kde chybujeme a co je třeba zlepšit.

Psovod po p íchodu ke psu a povelu od rozhod ího ukazuje rozhod ímu p edm t. Následn dochází ke krátkému uvoln ní psa, kdy je na zkoušce povoleno ho pochválit (samoz ejm pouze slovn , bez odm n)

Pozor na krmnou dávku!

Pokud jste bedlivě četli, musíte si v tuto chvíli zákonitě položit otázku, zda náhodou nejsme daleko za velikostí krmné dávky? Abychom mohli u předmětů dát pořádnou dávku odměn, musíme mít odbouraných hodně pamlsků ve stopě. Proto jsme na zařazení předmětů do stopy tak dlouho čekali, abychom náhodou o motivaci ve stopě nepřišli příliš velkým odměňováním. Pes totiž stále musí pracovat v režimu „hrozně moc chci“ a ne v režimu „tak já to teda sežeru, když chceš ty.“ Proto začneme šetřit i s jackpoty a můžeme pomalu odstraňovat, resp. zmenšovat kopyčky granulí (nebo miničteverčky), které jsme do stopy zařazovali.

Pes musí stále pracovat v režimu „hrozně moc chci“ a ne v režimu „tak já to teda sežeru, když chceš ty“!

Zkouška se blíží...

Ano, zatím to na zkoušku úplně nevypadá..., ale pomalu se na to začneme připravovat, abychom přidali další část rituálu. Pokud už jste na nějaké (jakékoliv) zkoušce byli, jistě víte, že na začátku každého oddílu musíte rozhodčímu podat hlášení. Nejinak je tomu na stopě.

Rozhodčímu musíte sdělit důležité informace, které si poznamená, až vás bude bodovat. Řeknete mu vaše jméno, jméno vašeho psa, na jakou zkoušku jdete a co se bude dít s předměty. Příklad takového hlášení by byl:

„Dobrý den, psovod Katka Houšková s Drákulkou jsou připraveni na pachové práce podle FH2. Pes předměty označuje.“

Na sportovních stopách (s výjimkou slovenského národního řádu) nehlásíme, v jaké pozici pes označuje, hlásíme pouze, zda předměty označuje nebo aportuje. Při podávání hlášení stojí rozhodčí většinou nedaleko od nášlapu a vy v tuto chvíli už máte psa připoutaného na stopovacím vodítku. Pokud s vámi někdo půjde na stopu, hned ho využijte, postavte si ho k nášlapu a hlášení mu podejte. Jednoduše proto, aby se to pro vašeho psa stalo rutinou a na zkoušce to potom neřešil jako novou nestandardní situaci. A také proto, abyste se naučili podávat hlášení, jako když bičem mrská a nebyli nervózní, až na tu zkoušku půjdete a nezmatkovali.

Při podávání hlášení pes sedí klidně v základní pozici u nohy, neobtěžuje ani psovoda ani rozhodčího a psychicky se připravuje na výkon.

A jak to vypadá s domácími úkoly?

Pilujte hlášení a především předměty! Na konci našeho seriálového měsíce byste měli být schopní položit na stopu o délce 300 m pět předmětů (přičemž jeden předmět vždy stopu ukončuje) a mít uspokojivé a především spolehlivé označení bez vaší pomoci (i když ne úplně rychlé a přesné) – a to vše při zachování koncentrovaného a precizního sledování stopy.

Stopám zdar!

Katka Houšková

www.katcinasmecka.cz

Foto: Michaela Palcová, Martin Lednický

Dogdancing

– Čas přijmout odpovědnost

3. díl

V minulém díle jsme si na dogdancing vybrali vhodného pejska, který k nám dobře pasuje a tentokrát svoji pozornost zaměříme na páníčka – psovoda a také na to, kdo a jak nám může s výcvikem pomáhat.

Sport pro tvůrčí týmy

Vezmu to nejdřív tak trošku z druhé strany. Na dogdancingu mě vždycky okouzlovala jeho pestrost. Nepodceňuji jiné sporty, ale v některých disciplínách je to třeba o pilování rychlosti, jinde jde o přesnosti, ale tanec se psem je prostě pro tvůrčí týmy a zahrnuje v sobě v podstatě víc jak psích, tak i lidských disciplín. Většina z nich se týká celého týmu, ale některé z nich jsou pouze lidskou záležitostí, proto je v podstatě větší nárok kladen na páníčky. A je na nich, jak se s tím vyrovnají!

Sestava je vlastně umělecké dílo

Určitě tedy potřebujeme pilovat poslušnost a mít dobrou základní ovladatelnost psa, také se neobejdeme bez psích triků, do toho všeho je třeba zakomponovat i taneční pohybovou stránku, aby to nějak esteticky vypadalo, vybrat správnou hudbu, která ladí s temperamentem týmu a také s celkovou choreografií sestavy, kterou je třeba pečlivě připravit v závislosti na stupni dovedností, tématu příběhu, časových možnostech apod. S tím souvisí i příprava vhodných rekvizit. Završením toho všeho je volba, případně i zručnost při výrobě správného kostýmu. A výsledkem by měl být krásný estetický celek. Když to shrneme, bude z nás cvičitel, psycholog, hudební znalec, choreograf, designér, kostymér, estét a co je nejdůležitější, hlavně humorista. Bez toho se to neobejde. Už dlouho tvrdím, že tenhle sport je pro lidi s notnou dávkou exhibicionismu, kdy na mnohých dogdancingových soustředěních je vidět někde za plotem několik postaviček, jak jsou zcela ponořeny do sebe, sluchátka v uších, máchají rukama, divně se u toho potácí a vykřikují málo srozumitelná slova. Ano, takhle vznikají dogdancingové sestavy, bez psa, pouze na hudbu.

«Když to shrneme, bude z nás cvičitel, psycholog, hudební znalec, choreograf, designér, kostymér, estét a co je nejdůležitější, hlavně humorista!»

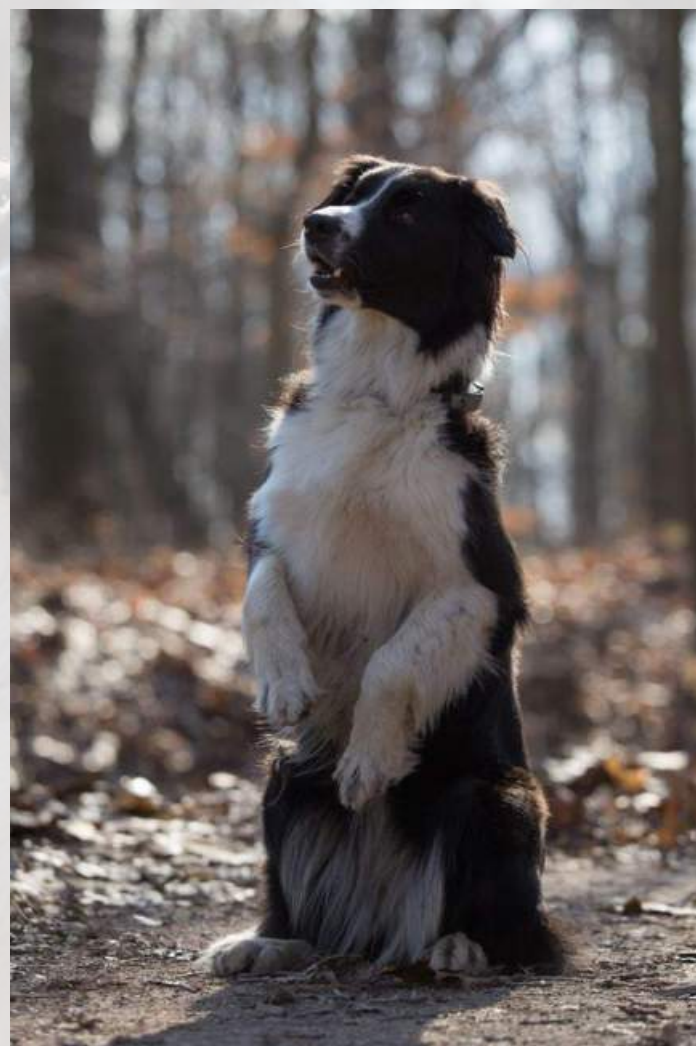
Jak na to?

Je jasné, že asi málokdo bude mít talent na všechny tyto disciplíny současně. Co se týká výcviku psa, tam je to opravdu na vás, co bude váš pejsek umět, i když s tímto vám samozřejmě mohou pomoci trenéři nebo zkušenější závodníci. Na dost místech republiky vznikají psí výcviková centra a školy, kde už jsou hodiny dogdancingu velmi častou záležitostí. Dále vám mohou pomoci i volně přístupná videa ze zkoušek, závodů či tréninků na internetu. Určitě doporučuji každému, kdo s tímto sportem začíná, aby se obrátil na zkušeného trenéra, protože ne vždy platí: „a já sám vždycky sám nejlíp to udělám“. Třeba ano, ale třeba se díky tomu může váš pejsek naučit různé zlovyky, netrénujete některý cvik správně nebo nevíte jak na to a ono potom v roce či později přeučovat, opravovat a vracet se na začátek není žádné terno. U štěňátek vidím ideálně nějakou dobu pobývat ve školce poslušnosti a pak se vrhnout na tréninky dogdancingu.

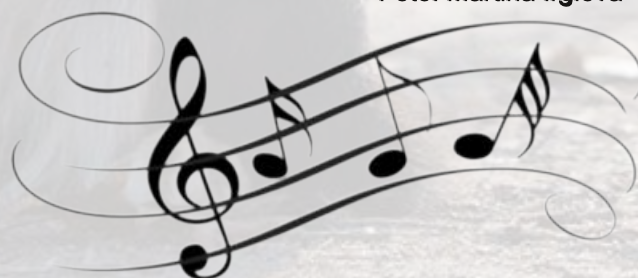
Hlavně nepanikařit!

Občas vídám i to, že majitelé půlročního štěněte propadají panice, že ten náš pes neumí ještě to a to a ten druhý už ano apod. Netřeba panikařit, ale spíš si uvědomit, že je to jako s dětmi, některé chodí v devíti měsících, jiné v roce a čtvrt. Každý pejsek je individualita a jinak rychle se vyvíjí. Je třeba brát i v potaz, že štěňata ještě nejsou schopná dlouhodobější koncentrace, jsou snadno rozptýlitelná, každé se učí jinak rychle, každému psovi jde lépe jiný cvik a každý cvik ho jinak baví. Z našich tří fenek jednu nejvíc baví výskoky, druhou daleké obíhání a otočky a třetí neustále podává packy. Další věcí, kterou mnozí neradi slyší, je fakt, že nevyvíčitelných nebo těžko vycvičitelných psů je opravdu málo. Na vrcholových závodnicích i trenérech je vidět, že jsou schopni opravdu skvěle vycvičit, až na malé výjimky, jakéhokoliv psa bez ohledu na plemeno, pohlaví či chovatelskou stanici, ze které pejsek pochází. Takže vážení majitelé, ve valné většině případů je to náš alibismus, že to nejde...

A v příštím díle se seznámíme s tím, co nás všechno čeká, rozhodneme-li se vyzkoušet si první závody a zkoušky.

Markéta Kuncková
Foto: Martina Irglová

Ale vraťme se k tréninkům a trenérům...

Ti nám budou totiž k velkému užitku nejen v začátcích, ale i postupem času, jak se pomalu propracujeme k prvním závodům či zkouškám 1. úrovně, nám mohou pomoci vytvořit sestavu včetně choreografie. Vytvoření sestavy na závody možná nebude šikovným psovodům činit potíže, protože zde v podstatě stačí dodržet pár zásad – zda závodíte v heelworku či freestyle, časový limit a nezařazovat cviky, které by mohly ohrozit vašeho pejska. U zkoušek už je správné složení sestavy těžší, protože jsou tam dány limity a to jak časové, tak přesně vymezené cviky a jejich návaznost podle druhu zvolené zkoušky.

Jde nám spíš o pacienta než o peníze!

Také preferujete útulné a vlastně skoro domácí prostředí pro ošetření vašeho zvířete? Čekáte, až se otevrou dveře do ordinace a za nimi bude stát místo uspěchaného veterináře, který má na vás sotva deset minut, usměvavá a vstřícná paní doktorka? Tak to jste u MVDr. Dagmar Minaříkové na soukromé klinice v Jinočanech v těch nejlepších rukou...

Paní doktorko, velmi nás těší, že jste se rozhodla spolupracovat s naším magazínem. Mohla byste nám o sobě něco prozradit?

V naší rodině, co pamatuji, vždy byla nějaká zvířata... A když si naši v roce 1994 pořídili štěně amerického kokršpaněla, jak se posléze zjistilo z nepříliš kvalitní chovatelské stanice, bylo rozhodnuto. Trávili jsme s ním hodně času na veterině a měli jsme štěstí na skvělé doktory, kteří mi pak i v průběhu studia na univerzitě hodně pomáhali....

Máte sama doma nějaké zvíře?

Momentálně vlastním téměř dvanáctiletého staffbulla, britského kocoura a syn teď od dědy dovezl kotě. A příští týden ještě přibudou dvě felsumy. Jinak v ordinaci máme gekončíky a akvárium s rybkami a krevetkami.

Řadu let jste pracovala na velké renomované veterinární klinice, ale před třemi lety jste si otevřela vlastní praxi na okraji Prahy. Co vás vedlo k takovému rozhodnutí?

Téměř jedenáct let v nemocnici..., to je spousta zkušeností a skvělá praxe. Ale postupem času jsem zjistila, že většina mých pacientů a i já sama preferuji klidnější prostředí a individuální přístup. Komunikace a klid jsou velmi důležité faktory ovlivňující kvalitu ošetření. Bez dobré komunikace nemůžete získat dostatek informací k pacientovi, k aktuálnímu zdravotnímu stavu, ale ani k jeho historii...

Uřčitě to musí být velká změna, ale na druhou stranu si je člověk svým vlastním pánem a takřka rodinné prostředí v malém útulném domečku také jistě stojí za to. Mám pravdu?

Ano, to máte...

Předpokládám, že se prioritně zabýváte péčí o psy a kočky. Ale co ostatní zvířata?

Ano, v naší ordinaci se zaměřujeme především na psy a kočky, nicméně jsme schopni ošetřit i drobné hlodavce.

Lidé někdy mají zbytečné obavy navštívit menší pracoviště, to vaše je však moderně zařízené a jste tím pádem schopná provést i celou řadu zákroků. S čím vším se na vás tedy majitelé zvířat mohou obracet?

V naší ordinaci máme plně vybavený operační sál, laboratoř, rentgen i ultrazvuk. A i díky dlouholetým zkušenostem z non stop pracoviště a záchranné služby jsme schopni kromě preventivních zákroků a ošetření/vyšetření provádět i stabilizaci a řešení akutních případů. Ty ale většinou následně odesíláme na hospitalizaci do nemocnice.

Je možné se s vámi domluvit třeba na asistenci při porodu, případně na jiném zásahu nebo zákroku v domě pacienta?

Individuálně tato možnost samozřejmě je, ale vše je vždy o čase a o domluvě. Máme ale výborné zkušenosti a spolupracujeme se záchrannou službou Pet Medic, kteří k pacientům vyjíždějí.

Co je pro vás při vaší práci asi nejtěžší?

Nejtěžší? Občas vás přepadne pocit zoufalství, že nejste Bůh a všemocná, že jsou prostě pacienti, kterým pomoci nedokážete, že ne všechny nemoci se dají vyléčit...

Vzpomněla byste si na nějaký případ nebo konkrétní zvíře, které vás chytlo za srdce?

Takových je mnoho. A vlastně většina mých pacientů...

Povězte mi na závěr, proč by majitelé zvířat měli chodit právě k vám? Zkuste je trochu nalákat.

Proč? Možná právě kvůli našemu přístupu. Pacienta totiž vítáme dřív než jeho majitele. Jsme sice menší ordinace, ale dobře vybavená. A také nám jde spíš o pacienta než o peníze. Tohle všechno vám ale určitě může říci každý veterinář... Jen ať se majitelé přijdou přesvědčit sami, rádi se s nimi poznáme osobně...

Michaela Weidnerová

Foto: archiv MVDr. Minařkové

<http://veterina-jinocany.cz/>

Kde je problém?

I u zdánlivě zdravých dětí může mít canisterapie pozitivní účinky. Dnešní životní styl, uspěchaná doba zaměřená na výkon, životní prostředí, strava, způsob výchovy, nemoc nebo zkrátka jen vliv civilizace... Je tu opravdu celá řada faktorů, které naše děti ovlivňují. Ne každé dítě má silnou nervovou soustavu a dostatek sebevědomí, aby se s útoky na svou duši vyrovnalo bez následků. Pokud vynecháme genetikou podmíněné zdravotní problémy či duševní onemocnění, stále ještě se i u „zdravých“ dětí potkáme s celou škálou problémů. Tentokrát si přiblížíme jeden druh poruch, které jsou relativně běžné, a zcela určitě se s nimi sami potkáte.

Poruchy emocí

V dětském věku bývají různorodé. Ovlivňují psychiku a potažmo i celé tělo.

Strach, úzkost

Nadměrně silný, dlouhodobý strach a úzkost se mohou u dítěti zapsat na velmi dlouho a ovládat tak jeho uvažování, chování a celkový fyzický stav. Princip je velice snadný – dítěte můžete logicky vysvětlit, že není čeho se bát, přesto je v něm strach tak hluboko zakořeněn, že fyzická reakce těla je vysloveně stresová.

Stres pak ovlivní veškeré projevy:

- Dítě se může stáhnout do sebe, čímž se pokouší uniknout od aktivity, která by znamenala kontakt se stresovým faktorem.
- Může se naopak chovat neklidně, protože napětí zhoršuje funkci pozornosti a paměti. Dítě se tak může hůř učit, mít horší výsledky ve škole. Stres pak ventiluje zvýšenou aktivitou.

Potíže se obvykle stupňují při větší zátěži na nervovou soustavu – nástup do školy či nějaká změna, stěhování... Úzkost ovlivňuje vše. Dítě je nejisté, má obavy z neúspěchu, bojí se negativního hodnocení, cítí se neustále něčím ohroženo. Tyto obavy se mohou odrazit v oblasti spánku, jídla, fyzickou bolestí, tiky a celou řadou dalších příznaků.

Tříletý Vašík absolvoval z důvodu častých bronchitid vyšetření u plicního lékaře. Součástí vyšetření bylo i odebrání vzorků krve a jejich následný rozbor. Vašík se injekční stříkačky bál, proto jej maminka držela na klíně a vysvětlovala chlapci, co se bude dít. Nicméně sestřičce se nedařilo napíchnout žílu. Pokoušela se nabrat krev celkem na třech místech, avšak bez úspěchu. Vašík byl v silném stresu, křičel, plakal, prosil, že i maminka žádala, aby odebrání krve bylo provedeno jindy. V tu chvíli k chlapci přikročil pan doktor. Chlap jako hora. Rozkročil se nad chlapcem a na druhý pokus mu trochu krve odebral. S potížemi, protože chlapcovo tělo reagovalo na stres stažením cév a odmítalo krev „vydat“.

Chlapec byl k neutišení, plakal. Maminka byla zkoprnělá ze situace, které byla svědkem. Držela Vašíka na klíně, chlácholila ho a sama zadržovala slzy. Pan doktor v tuto chvíli rozhodl, že si poslechne chlapcovo dýchání. Ačkoli matka říkala, že to již nepůjde, protože Vašík není schopen se nyní uklidnit. Ten stále usedavě plakal, až se zajíkal. Pan doktor se pokoušel chlapce poslechnout, ale logicky, nemohl slyšet nic. A tak se pan doktor před chlapce postavil, chytl mu ruce, kterými si Vašík zakrýval obličej, přitiskl mu je k tělu a houkl na něj: „Tak už dost!“

Ačkoli to byla první a poslední návštěva Vašíka u tohoto pana doktora, protože maminka se s ním nerozešla zrovna v dobrém a odmítla k němu nadále se synem chodit, poznamenal tento zážitek Vašíka na celé dětství. Ještě v osmi letech měl natolik silnou fobii z lékařů, že jakákoli návštěva jakéhokoli zdravotnického zařízení mu způsobovala fyzické problémy, jako jsou bolesti břicha, neklidný spánek spojený s pláčem, zvýšení teploty. Jakákoli zmínka o blížící se návštěvě lékařů vyvolala u Vašíka panickou hrůzu. A to i přesto, že šel třeba jen na preventivní prohlídku.

V případě, že kvůli vysokým teplotám občas s rodiči navštívil dětskou pohotovost, obvykle ho čekalo celkové kolečko vyšetření, protože byť na něm lékař na pohotovosti nenašel žádné vážné onemocnění, Vašík vykazoval natolik silné příznaky vážných zdravotních problémů, že lékaře znejistil. Při jedné návštěvě pohotovosti Vašík dokonce znejistil čtyři lékaře v řadě, kteří jeden druhého budili, aby chlapce pro jistotu prohlédli.

O co tady jde? Je Vašík hypochondr, který předstírá vážné onemocnění? Nebo potřebuje vysvětlit, že takto se chovat nemá, protože mu v podstatě většinou nic není a jen tím obtěžuje ostatní?

To určitě ne.

Vašík byl obětí nemocničního systému. Nelidský zásah dospělého člověka, který byl třikrát tak veliký než malíčkový chlapec a svou moc mu dokázal i v přítomnosti maminky, která nedokázala zasáhnout, poznamenal chlapcovu duši natolik, že Vašíkův mozek při jakékoli podobné příležitosti vysílá tělu signály ohrožení. Vašík je chlapec citlivý, tak trochu něžná duše. Jeho tělo na vyslané signály zareaguje tak, že vyše příkaz, aby cítilo bolest.

Jak se dá pomoci?

Vašík tu bolest opravdu cítí, nevymýšlí si ji. Byla by proto hloupost ji zlehčovat nebo mu vysvětlovat, že by ji vlastně cítit neměl, protože ve skutečnosti mu nic není. Ono mu totiž je. Ne sice jeho tělu, ale jeho psychice, duši. A s tím je třeba pracovat!

V tomto případě coby zoterapeuti můžeme pomoci jako doprovod. Ideální stav by byl, pokud by sám lékař, ke kterému půjde dítě na příští prohlídku, měl své zvíře a měl jej přímo v ordinaci. To se však v ČR jen tak nepoštěstí, ale i samotný doprovod může být dobrý. Stejně tak návštěva veterináře se zvířetem může Vašíkovi postupně pomoci. Náhodné návštěvy lékařů je třeba vynechat, protože ty by mohly Vašíkovu nervovou soustavu přivést do naprostého zmatku a soustavného stresu. Nicméně je vhodné zařadit připravené návštěvy, které budou opravdu jen návštěvami – dětský lékař se s hochem jen pozdraví a nebude ho prohlížet.

Kde ale jako zoterapeuti můžeme pomoci určitě, je dětský kolektiv. Děti velice rychle odhalí strach, který Vašík má. A ne vždy to jsou schopny zpracovat správně. Vašík může být terčem posměchu, může být brán za „uřňukánka“. Právě zde má zoterapeut velkou moc. Pokud je totiž všímavý, brzy postřehne atmosféru, která v kolektivu vládne. Jedním z cílů každé skupinové zoterapie by mělo být semknout kolektiv a vytvořit z něj zdravě fungující společenství. Výběrem her a aktivit zaměřených na odlišnost, citlivou pozorností věnovanou úzkostnému dítěti a nenásilným vysvětlováním celému kolektivu, že mít strach je normální, je možné dosáhnout zlepšení vztahů. Zlepšení vztahů posléze může mít pozitivní vliv na sebepřijetí úzkostného dítěte.... A ze sestupné spirály může začít vznikat vzestupná.

Proto budme všímaví, ohleduplní a empatictí. Dětská trápení jsou stejně důležitá, jako jsou ta naše. Jsou totiž prožívána stejně silně.

Zdenka Prošková
předsedkyně spolku **Pes A Člověk**
www.pac.mypage.cz

Začínáme barfovat – Jak poskládat krmnou dávku?

Dotaz:

Jak nejlépe při krmení syrovou stravou poskládat krmnou dávku, aby pes dostal všechno, co jeho organismus potřebuje? Jde to případně alespoň přibližně nějak spočítat?

Na tuto otázku není úplně snadná odpověď.

Obecně se tvrdí, že ideální poměr je 70 : 30 procentům ve prospěch masa, ale není to zdaleka tak jednoduché. U rostoucích a vysoce zatížených zvířat se můžeme dostat až na 90 : 10 procentům, stejně tak jako u starších nebo nemocných na 40 : 60 (a tady vítězí přílohy). I když se podíváte na obsahy jednotlivých nutričních hodnot u „vyvážených“ krmiv (průmyslově vyráběných), zjistíte, že co výrobce to jiný názor a jiné tzv. vyvážení.

Obecně by mělo platit, že čím větší zátěž vyvíjená na organismus (ať jde o růst, línání, extrémní životní podmínky nebo vrcholový sport), tím větší potřeba bílkoviny a tuku oproti vláknině a zase naopak – čím pohodlnější má pejsek život, tím více kytickek, coby nositelů vlákniny by měl najít ve své misce. To je právě nemalým problémem jak barfařů – uživatelů, tak i výrobců, kteří nabízejí různé tzv. komplety a většinou se nejedná o nic jiného než o prosté smíchání sedmi dílů masa a tří dílů příloh. Většině psů to naštěstí příliš nevádí a díky pestrosti krmné dávky i prohřeškům pánečků (kdo z nás těm chlupatým potvůrkám něco dobrého mimo krmení nepodstrčí) v důsledku dostanou vše, co potřebují.

Pestrost stravy...

Pestrost ale nemusí znamenat, že do misky dáme každý den něco jiného. Máme spoustu klientů, kteří krmí relativně omezenou skladbou krmné dávky a plně jim to vyhovuje. Pokud se týká nespočtu nabízených doplňků, jsou ve většině případů zbytečné, ale spousta majitelů si bez nich nedokáže krmení vůbec představit. Naštěstí drtivá většina komponentů obsažených v podobných přípravcích je rozpustná ve vodě, a tak nadbytek pes prostě odstraní z těla močovými cestami bez následků na zdraví.

Každopádně BARF je o intuici...

...a pokud si páníček začne klást příliš mnoho dotazů a o všem sáhodlouze přemýšlet, pak je větší šance na chybu než u lidí, kteří nad vším nehloboují. Pokud pes nedostane některý den kosti, určitě nebude mít deficit vápníku. Také není nutné, aby se cpal dršťkami, kousal velké kusy masa (spousta psů upřednostní mleté maso před kusovým a bez újmy na zdraví) a spoustu dalších „nutností“, s nimiž se v nejrůznějších poradnách setkáte. Psi mají stejně jako lidé nejrůznější chutě a potravní preference a mělo by se k nim přihlížet. Spousta lidí také nerada brokolici, špenát či ovesnou kaši a přesto se bez těchto (bezesporu zdravých potravin) celý dlouhý život obejdou.

Máme něco, čím jsme jedineční...

Jsou ale situace, kdy z jakéhokoli důvodu potřebujeme, nebo chceme mít jistotu, že náš chlupatý miláček dostane vše přesně tak, jak má. Toho rozhodně nedocílíme poměrem 70 : 30, to je výrazně složitější. Jedná se o obsahy bílkovin, tuků, vlákniny; poměr vápníku a fosforu atd. V tomto ohledu máme něco, v čem jsme jedineční – naši výživářku. Má vytvořen počítačový program, s jehož pomocí jsme schopni sestavit skutečně kompletní krmivo pro danou kategorii psů. Komponenty se snažíme používat co nejjemnější k psímu trávení i imunitnímu systému. Stále se nám rozrůstá řada klientů, kteří odebírají primárně právě tuto řadu Best Balance (BB) a reakce jsou nad očekávání. Jako vždy, ani tato řada nemusí chutnat každému strážníkovi, ale drtivá většina reakcí je více než pozitivní. V tuto chvíli máme řadu pro štěňata a dospělé s hovězím nebo kachním masem, ale další varianty se připravují.

Kristýna Koubová

Foto: archiv Kristýny Koubové a firmy Maso od Amose,

Mirka Štárková

<http://www.masoamos.cz>

**Zajímalo by vás něco týkající se
přirozené syrové stravy psů?**

**Neváhejte nám svůj dotaz
napsat na redakce@ecanis.cz!**

Budeme se těšit.

Poháry ve vitríně mi přišly jako málo ambiciózní cíl!

Diana Šlechtová mě na Facebooku zaujala svým příběhem o záchraně malého černého psíka, kterého jeho majitel přišel na veterinu nechat uspat, protože mu pes prostě již vadil. Je doslova neuvěřitelné, že se někdo za takové zvíře okamžitě postaví, zaplatí výdaje a zachrání ho. A tak mi to nedalo a sympatickou paní Dianu jsem oslovila a zjistila, že je majitelkou soukromého psího azylu a už to bylo! Přiznávám, že povídání s touto ženou, která se nebojí postavit za práva zvířat na úkor sebe sama, mě doslova naplnilo.

Diano, vy jste majitelkou soukromého azylu pro opuštěná a týraná zvířata. Kdy byl tento azyl založen, pro která zvířata je určený a co vás vlastně k tomu kroku přimělo?

Jsem dítě rodičů intelektuálů a původem jsem z pardubického paneláku. Lásku ke psům jsem zdědila po babičce Emílii, která se o mě starala v době, kdy maminka chodila do práce. Moji rodiče mi nedovolili mít žádné zvíře. To jsem si pořídila až v dospělosti – koně a psa. A do českého venkova jsem se zamilovala na naší chalupě v Jarošově u Litomyšle. Před sedmi lety jsem se přestěhovala ze svojí pardubické garsonky do Srbců u Luže, kde jsem si koupila malý statek se dvěma stodolami a čtvrt hektarem pozemku. Můj původní plán byl chovat americké koně a australské honácké psy s PP. Až díky FB se moje záměry tak trochu zvrty. Když jsem viděla desítky pejsků v nouzi, nedokázala jsem jen přihlížet a poháry ve vitríně mi přišly jako málo ambiciózní životní cíl. Prvního pejska jsem vzala do dočasky v roce 2013. Byla to kříženka jezevčíka a bigla Nelinka, která už nebyla nejmladší, ale její panička odešla do nemocnice a její rodina se jí rozhodla nechat utratit. To jsem neuměla ignorovat. Nelinka žije dodnes se svojí paničkou v Praze a těší se dobrému zdraví. Paní mi občas volá, jak jí malá fenka změnila život k lepšímu. To se mi na mojí práci líbí, že měním osudy nejen pejskům, ale i lidem, a to zpravidla k lepšímu. Nakonec se lidé z blízkého okolí i z celé republiky naučili se na mě obracet s prosbou o pomoc s pejskem v nouzi, a sem tam i s kočičkou. Jiná zvířata řeším jen sporadicky – lišku, nutrii, koně spíš

Líbí se mi, že měním osudy nejen pejskům, ale i lidem, a to zpravidla k lepšímu!

ve spolupráci s někým dalším. Aby moje pomoc měla větší účinnost, založila jsem **Unii práv zvířat z. s.**, ve které nyní působí několik lidí a společně tak pomáháme zvířátkům v nouzi.

Zajímavostí ve vašem azylu je fakt, že psi nejsou zavření (až na výjimky) v kotci, ale po karanténě se začleňují do již fungující smečky. Jak to v praxi vypadá a co to psům přináší?

Ano, pejsci jsou sice rozděleni do oddělených sektorů kvůli bezpečnosti, avšak více méně mají maximální možnou svobodu pohybu, aby jejich pobyt v útulku nebyl vězením, ale aby si ho co nejvíce užili. Já myslím, že si psi vězení nezaslouží, spíš bych za mříže zavírala jejich páníčky a ne jejich věrné čtyřnohé parťáky. Nejvíce pejsků mám na velkém dvoře, kde si dost rychle mezi sebou vytvářejí tolik potřebné kontakty. Občas se ke mně dostane i pes tzv. neumístitelný s tím, že je nesnášenlivý s jinými psy. Zpravidla je to ale špatným přístupem lidí, kdy jsou pejsci stresováni a necítí u svého majitele potřebné zázemí a mají pak pocit, že se musí všemu bránit. Na dvoře ve smečce panují určitá pravidla a svoboda je zaplácena tím, že musí respektovat ty druhé. Když k nám ale přichází, ihned všem jeho vodičům říká: „Okamžitě mu sundejte vodítko!!!“ To je totiž pro něj ten největší stresor a on je tím traumatizovaný a pro ostatní je pak tento stav často právě důvodem k útoku na tohoto psa. Nechápu to moc, ale je to tak. Vodítko bývá častou příčinou rvačky. Moji psi jsou na nové příchodí zvyklí a někdy se musím smát, jak se před nimi předvádějí, jak chtějí ukázat, že jim to tam patří a jak

machrují. Nejednou se ke mě dostali pejsci s dost nalomenou psychikou. A já se snažím jim dát jen prostor se zklidnit a získat sebejistotu, nespěchám však na ně. Člověk zpravidla udělá nejvíce chyb tím, že po pejskovi stále něco chce, bere mu možnost, aby mohl žít jako pes, komunikovat s ostatními psy, proběhnout se po svém prostoru, aniž by musel plnit nějaké pokyny člověka. Pes je často svazován strachy svého pánička a ty ho dostávají někdy do nekonečné smyčky traumatických situací a nakonec se z něho stane uzlíček nervů.

Podotýkám, že nejsem žádný kynolog a čerpám jen z vlastních zkušeností. Asi vás tím pobavím, ale mám za sebou několik let, kdy jsem se věnovala natural horsemanshipu – přirozené komunikaci s koňmi a myslím, že v podvědomí aplikuji na psy to, co jsem se naučila při trénování koní.

Kolik se vás o psy v azylu stará nebo pomáhá a jak vypadá takový váš běžný den?

Na můj soukromý azyl jsem po většinu roku sama. Ale prakticky nikdy to není takové, abych si připadala bezradná, protože jsem stále obklopena celou řadou přátel, kterým není lhostejný osud pejsků a tak mi téměř kdykoliv přijdou na pomoc, když je třeba převézt pejška nebo kontaktovat veterináře, nebo prověřit nějaké podezření z týrání. Stále mám tolik lidí, kteří sledují, co se u nás v „Heaven Ranch“ děje, že nemáme nikdy nouzi o peníze na granule nebo na drahé veterinární zákroky. Tímto bych chtěla všem přátelům pejsků a podporovatelům azylu „Heaven Ranch“ poděkovat za důvěru a za maximální podporu. Sem tam přijde někdo, kdo by mi rád pomohl. Má trochu zkraslenou představu, protože by rád viděl pejsky v načebraných pelíšcích. Jde ale o to, že molitanové matrace, polštářky a plyšové hračky mají životnost ani ne jeden den. Potom se na

dvoře válí už jen kusy molitanu, vatelínu, hadrů a jiných součástí těchto pokusů o estetické zkvalitnění životní úrovně mých svěřenců. Každá hezká věc uprostřed dvorku bývá intenzivně přečůrána a případně rozebrána. Proto upřednostňuji více prostoru a méně věcí na dvoře. Jako pelíšky používám hlavně staré deky, které průběžně peru. Lidé mi občas pomohou, mám některé stálice, bez kterých bych to vážně zvládala jenom těžko. Za jakoukoliv pomoc jsem vděčná. Záchrana pejsků je totiž pro mě dost emocionálně náročná. A tak si vážím i takových lidí, kteří se mnou sdílejí prožitky kolem těchto dojemných malých i velkých dramát.

Diano, vy máte za roky působení v azylu jistě mnoho zážitků. Znáte možná stovky neuvěřitelných a mnohdy i smutným psích osudů. Ostatně ten asi poslední jsme u nás zveřejnili začátkem září. Dalo by se ale říct, který pes na vás zapůsobil nejvíce, nebo zda realita všedních dní napsala nějaký příběh pro vás úplně mimo lidské chápání?

Asi nejvíc mne v mém životě zasáhl osud Elzičky, fenečky ze Slovenska, která byla tamními záchranáři zachráněna jako dvouletá v momentě, kdy trčela napíchnutá očním víčkem v plotu na drátu pletiva. Patřila alkoholikovi, který ji podle jejích psychických následků dost zle týral. Když se dostala do slovenského útulku, byla prakticky nesocializovatelná. Já jsem si přečetla na Facebooku prosbu pracovníků útulku, kteří nevěděli, jak si s ní poradit. Byla stále v koutku kotce a z lidí i psů měla panickou hrůzu. Když se ke mně dostala, hned první den mi utekla brankou ven a já ji půl dne hledala. Nakonec přišla sama a našla si místočko ve stodole, kde se schovávala před pejsky i lidmi. Moc se nepřibližovala ani ke mně, ani k ostatním psům. Jen sem tam ji nějaký pejsek zaujal a pomalu si začala zvykat i na lidi. Občas se nechala přes nějakého pejška, kterého jsem hladila, podrbat na kožíšku. Ale nijak velké nadšení z kontaktu neměla. Až jednou jsem vzala do adopce fenu Sárú, kříženko německého ovčáka, která byla silně podvyživená a měla cukrovku. Její majitel, opět alkoholik a sociálně slabý člověk jí chtěl prý uříznout hlavu, a tak jsem se rozhodla se jí ujmout. Měla nádor na břiše. Za tři týdny se ze zlomené trosky u mě díky veterinární péči, inzulinu a kvalitní speciální stravě stala sebevědomá fena. Majitel mi dodal její očkovací průkaz a tam stálo, že je křížencem pitbula. Od jisté doby, kdy se začala projevovat její pitbulí

Poprosila jsem Boha, všechny anděly i doktora, aby udělal pro Elzičku maximum!

povaha, jsem ji pouštěla mezi pejsky už jen na chvíli a s náhubkem. Bohužel v nestřeženém okamžiku se tato fena rozhodla zlikvidovat Elzičku. A tohle se mi těžko popisuje, protože na to strašně nerada vzpomínám. Sára Elzičku zahnila do kouta, strhla si náhubek a zcela nekompromisně jí rozkousala zadní nožičky. Sled následujících událostí dnes vidím strašně rozmazaně. Byly to doslova nejhorší chvíle v mém životě. Pár podobných jsem zažila, ale žádnou takovou. Když jsem jela do Pardubic na veterinu v jedenáct večer, doktor mi radil nechat ji utratit. To jsem odmítla. Poprosila jsem Boha, všechny anděly i doktora, aby dělal maximum. Klinika Zoovet, která dostala Elzičku druhý den k operaci, mi sdělila, že jedinou šancí je amputace obou zadních nožiček. Málem jsem se zhroutila. Ale rozhodla jsem se, že to nevzdáme. Tři týdny po operaci Elzička každý den bojovala o život. Trauma po amputaci tělo těžko snášelo, tkáň nekrotizovala, byla nutná další reoperace. Elzička měla po neustálém boji s infekcí málo krve. Tu jí nakonec daroval můj australák Lanciček, a tím jí prakticky zachránil život. Byly to tři týdny naprostého vypětí. A já jsem šťastná, že Elzička dodnes žije. Nechala jsem si ji už nastálo a snažím se jí vše vynahradit. Naučila se chodit po dvou nohách i s vozíčkem, naučila se mazlit, zvykla si na lidi, na pejsky, už to není ta vyděšená lištička, ale má stále ten dobrácký výraz, pro který jsem se do ní tehdy zamilovala. Ten úraz pro ni znamenal, že si zvykla na lidský dotek, na to, že není třeba stále utíkat. Je to nyní moje královna ložnice, kde žije v pohodlí a absolutním bezpečí.

Tedy řeknu vám, tohle je ohromně silný příběh. Malá Elzička je úžasná, a i když ji neznám, tak jsem u vašeho vyprávění vypukala tolik slz, co se mi ještě od začátku roku nepovedlo. Takových příběhů je opravdu mnoho, asi se spolu domluvíme na nějakém miniseriálu ze života azylu. Co vy na to? Na co se tedy případně můžeme těšit příště?

Ano, ráda se s vámi podělím o životní osudy našich pejsků. Nic nemusím přibarvovat. Jsou to samo o sobě velmi silné příběhy. Příště vám budu vyprávět třeba o pinčici Barunce, kterou koupili od divného pána za korunu romské děti v Chrastí. Ta fenečka měla v bříšku mrtvá štěňátka a její přežití byl doslova zázrak. Za srdce chytne i příběh německého ovčáka Hanka, kterému majitel zlámal obě zadní nohy, týral ho hladem, a který útočil zuby, kdykoliv jsem mu dávala jídlo, protože se o něj bál. Dojemný příběh Marlenky, roční fenečky, která vypadala jako by byla třináctiletá, byla neskutečně zadredovaná, špinavá, roztřesená a šíleně podvyživená, je také holou skutečností. Žila totiž v romském gétu, kde byla za kopací mičudu pro tamní děti. Lillynka byla zase malou neskutečně zarostlou a zapáchající hromádkou dredů, kterou někdo zřejmě vyhodil na ulici a tam ji srazil kamión. Přežila snad jen zázrakem, ležela na kraji silnice se zlomenou pávní. Tyto a desítky dalších příběhů bohužel nejsou smyšlené, ale skutečně se staly...

Tak to se máme na co těšit! Myslím si, že by se o tom mělo mluvit, abychom přestali být lhostejní k osudům zvířat. Pojďme ale k adopci vašich psů. Zajímá mě, jak moc vstupujete do adopce. Zda třeba lidem radíte, který pejsek se k nim do rodiny hodí nebo jak dlouho ho potom v novém domově sledujete apod.

Pro mě je vždy hodně zásadní rozhovor se zájemcem o pejska. Vyzpovídám ho a kladu mu různé otázky, abych zjistila, co je ten člověk zač. Hodně z povahy zjistím z tónu hlasu, ze způsobu, jak o pejskovi, kterého si chce pořídit, mluví. Některé věci se nedají nafingovat, a tak se snažím konkrétními dotazy zjistit, zda je ten dotyčný vhodný. Potřeby a zájmy člověka jsou pro mě až na druhém místě. Na prvním místě je vždy štěstí a spokojenost pejska. Nikdy na adopci nespěchám, abych se pejska zbavila. Víím, že to by mohlo být nebezpečné. Páníček a pejsek do sebe musí zapadnout jako puzzle. Vždy těm lidem říkám o pejskovi vše, i negativa, na která si musejí dát pozor. Nemohu si dovolit je nevarovat předem, abych potom za týden slyšela, že tohle a tohle

nečekali a že to nedokážou překonat. Je nepředstavitelné, jak silné jsou někdy momenty, kdy si lidé přijdou pro své vysněné zvíře. Dost často přicházejí takoví, kterým chlupatý člen rodiny umřel a oni mají doma ten prázdný pelíšek a chlupáček v něm prostě chybí. Někdy procházejí neskutečnými muky, tu bolest ze ztráty může malinko ztlumit jen další psí kamarád. Takovým lidem dávám pejsky do adopce strašně ráda. Vím, že se budou mít jako v ráji a budou milováni.

Předpokládám, že pejsek jde do nové rodiny na základě adopční smlouvy. Co to přesně znamená?

V adopční smlouvě jsou uvedeny základní údaje o mě jako o dočasném „chovateli“ a též národnosti nového páníčka, dále pak podmínky, za kterých by mohl být pes odebrán zpět, to abych ho ochránila před týráním, omezováním osobní svobody, hladem nebo před hrozbou zbytečného utracení. Majitel nesmí bez mého vědomí psa dál prodat. Předcházím tím riziku, že by pes zmizel kamsi do neznáma, anebo že by se stal předmětem obchodu, množení aj. Podmínkou adopce je, že pes nesmí mít nikdy potomky a že budu od majitele dostávat pravdivé informace o jeho životě. Dávám psy výhradně jako členy rodiny, ne jako levné hlídače firem nebo nemovitostí, či ozdoby zahrad. To dávám všem lidem jasně na vědomí. Pejsky potom náhodně prověřuji já nebo osoba, kterou o to požádám anebo se dotazuji po telefonu.

Co když ale nová rodina psa nějak nezvládne nebo k nim zvíře prostě nezapadne? Mohou vás pak kontaktovat a případně ho vrátit?

Ano, to říkám všem, kteří si ode mě pejska berou, aby v každém případě, bude-li jakýkoliv problém, ihned volali. Pejska jsem samozřejmě ochotná vzít kdykoliv zpět.

Je možné vás navštívit a zkusit si psíka vybrat na živo a ne na základě internetového profilu?

Ano, to doporučuji, protože důležitá je povaha psa a zda si ti lidé s pejskem sednou. Nejednou si ke mně přišli lidé pro jednoho konkrétního jedince a nakonec si odvedli úplně jiného a jsou spokojení. Nežádka mají ode mě rodiny i dva adoptované pejsky.

Jak by měl vypadat první den psa z útulku v nové rodině? Asi každý má tendenci ho pořad tahat, mazlit a podobně, ale možná to chce spíše jiný přístup. Co byste radila?

Každý pejsek je jiný a každý vyžaduje něco jiného. Ale ano, zpravidla radím, aby ho nechali doma si vše prohlédnout. Doporučuji páníčkům, aby na něj nijak netlačili, on sám si k nim najde cestu. Může být ze začátku zmatený, smutný, dezorientovaný, musí si najít svoje místo, kde bude mít svůj kout. Řada lidí má pro pejsky už nakoupené pelíšky a mističky, takové lidi mám nejraději, prostě berou pořízení psa jako velkou událost, přijedou s celou rodinou a ten moment si užívají jako obřad. To potom vím, že pejsek bude maximálně milovaný. Lidé, co si ode mě berou pejsky, jsou rozumní a inteligentní. Ve většině případů se zvíře téměř hned nebo maximálně do pár dnů zcela začlení do nové rodiny, jakoby v ní od narození vyrůstalo. Jakoby k nim odjakživa patřilo. Je předsudkem, že dospělý pes se nenaučí a nezvykne si na režim rodiny. Prakticky téměř každý pes se umí přizpůsobit téměř všemu, zvláště když cítí, že je milován.

Na začátku našeho povídání jste zmínila také spolek s názvem „Unie práv zvířat z. s.“. Představila byste nám tento projekt?

Unie práv zvířat je zapsaný spolek, který jsem založila, abych mohla pomáhat zvířatům v nouzi s větší efektivitou. Jinak Heaven Ranch je název mého statku, soukromého azylu pro psy, ale název organizace, která jej provozuje, je Unie práv zvířat. Přesný význam Unie práv zvířat je asi toto: Účelem spolku je aktivní ochrana všech zvířat převážně společenských druhů. Činnost zahrnuje aktivní ochranu týraných a zanedbávaných zvířat všemi reálnými prostředky, vzdělávání občanů v seznamování se zvířaty, jejich emocemi, přirozeným způsobem života, komunikací, chováním za účelem jejich ochrany a výchovu k ekologii.

Diano, řekněte nám, jak by vám mohli naši čtenáři pomoci? Vždy se najdou nějaké dobré duše.

Popravdě bez dobrých duší bychom ani fungovat nemohli. Je to na jednoho člověka až příliš velké sousto. A tak kdokoliv by chtěl pomoci, může náš Heaven Ranch navštívit nebo zatelefonovat. Jsme docela flexibilní. Někdo pomůže tím, že přiveze granulky nebo pamlsky pro pejsky, jiný pošle přebytečné obojky nebo daruje funkční psí boudu, další nabídne fyzickou pomoc. Já ocením i někoho, kdo by byl ochoten jet občas s pejskem na veterinu. Kolikrát tam bývám víc než doma. Někteří lidé jsou ochotni poslat peníze, což nám pomáhá také, protože mohu alespoň objednat granulky, na které jsou pejsci zvyklí a za dobrou cenu. Někdo se nabízí, že třeba převezpe pejska z velké dálky, aby ho dostal z pekla do prostředí, kde mu nehrozí nebezpečí smrti.

Já vám přeji mnoho šťastných psích dušiček. A na závěr vás požádám o vyslovení nějakého přání, které třeba máte...

Přála bych si, aby bylo více lidí, kteří jen nesedí na FB, aby radili, co máme či nemáme dělat, ale skutečně se zvednou a půjdou fyzicky pomoci. Je všeobecně známou pravdou, že od slov k činům je někdy hrozně moc daleko a někteří lidé se bojí ušpinit se, bojí se, že jim pejsek v nouzi naruší jejich plány. A přitom jsem přesvědčena, že to je osud, co přišel tomu člověku do cesty. Mám teorii, že Bůh se na nás dívá očima trpících a opuštěných a kdykoliv těmto pomůžeme, pomáháme vlastně Bohu a děláme též to, co bychom očekávali od Boha. Ale břemeno, které táhnu, je pro jednoho člověka až příliš těžké, ale odmítnout pomoc, protože je toho na mě moc, znamená nejednou smrt nebo velké utrpení nějakého pejska. Člověk, který se domnívá, že pejskům otročí, nemůže v takové situaci pomáhat. Musí být ze srdce odhodlán jim pomáhat s vědomím, že oni mu vše s vděčností vrátí oddaností a toho člověka uspokojí fakt, že pejskovi pomohli k lepšímu životu. Zvíře člověku většinou maximálně věří a mě bolí to, že mu člověk neumí jeho oddanost vracet stejnou měrou a často ho odsoudí i k smrti jen proto, že mu kazí jeho plány do budoucna. Jakoby překáží. Takových zkušeností s lidmi mám stovky.

A na závěr uvedu citát, který mě v životě hodně oslovil: „My z hlíny jsme a z hlíny zví e jest. Tak spole nou nám naše matka zem.“ Julius Zayer

Iveta Panýrková

Foto: archiv azylu „Heaven Ranch“

<http://www.heavenranch.cz>

Internetový kynologický magazín eCanis

redakce@ecanis.cz

Šéfredaktorka

Iveta Panýrková

panyrkova@ecanis.cz

Redakce

Naděžda Aronová, aronova@ecanis.cz

Iveta Panýrková, panyrkova@ecanis.cz

Michaela Weidnerová, weidnerova@ecanis.cz

Project manager

Michal Svoboda

michal@crnet.cz

Sídlo:

eCanis media, s.r.o.

J. Boreckého 1002/21

370 11 České Budějovice 2

Tel. +420 722 613 220

www.ecanis.cz

Další číslo vychází

16. října 2018